

N. 39

SEANCES DU MARDI 23 DECEMBRE 1975
VERGADERINGEN VAN DINSDAG 23 DECEMBER 1975ASSEMBLEE
VOLTALLIGE VERGADERINGSEANCE DU MATIN
OCHTENDVERGADERING

SOMMAIRE :

CONGES :

Page 910.

PROJET DE LOI (Discussion et vote des articles) :

Projet de loi portant :

- 1° Ratification d'arrêtés royaux pris en exécution de la loi du 23 juillet 1971 concernant la fusion de communes et la modification de leurs limites;
- 2° Suppression des fédérations périphériques créées par la loi du 26 juillet 1971 organisant les agglomérations et les fédérations de communes.

Discussion et vote des articles, p. 910.

A l'article 1er : *Orateurs* : MM. Jorissen, Bury, Coppieters, Maes, Leo Vanackere (*fait personnel*), Pierson, Calewaert, Hambye, Vandezande, M. Michel, ministre de l'Intérieur, MM. Vanhaegendoren, Lepaffe, Lagasse, Hercot, p. 910.

INHOUDSOPGAVE :

VERLOF :

Bladzijde 910.

ONTWERP VAN WET (Beraadslaging en stemming over de artikelen) :

Ontwerp van wet houdende :

- 1° Bekrachtiging van koninklijke besluiten genomen in uitvoering van de wet van 23 juli 1971 betreffende de samenvoeging van gemeenten en wijziging van hun grenzen;
- 2° Afschaffing van de randfederaties opgericht door de wet van 26 juli 1971 houdende organisatie van de agglomeraties en federaties van gemeenten.

Beraadslaging en stemming over de artikelen, blz. 910.

Bij artikel 1 : *Sprekers* : de heren Jorissen, Bury, Coppieters, Maes, Leo Vanackere (*persoonlijk feit*), Pierson, Calewaert, Hambye, Vandezande, de heer Michel, minister van Binnenlandse Zaken, de heren Vanhaegendoren, Lepaffe, Lagasse, Hercot, blz. 910.

PRESIDENCE DE M. HARMEL, PRESIDENT
VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER HARMEL, VOORZITTER

M. Mesotten, secrétaire, prend place au bureau.

De heer Mesotten, secretaris, neemt plaats aan het bureau.

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.

De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 9 h 35 m.

De vergadering wordt geopend te 9 u. 35 m.

CONGES — VERLOF

Mme Verdin-Leenaers, pour raisons de santé, demande un congé.

Vraagt verlof : Mevr. Verdin-Leenaers, wegens gezondheidsredenen.
— Ce congé est accordé.

Dit verlof wordt toegestaan.

MM. de Bruyne, pour raisons familiales; Van Elsen, malade, s'excuse de ne pouvoir assister à la réunion de ce jour.

Afwezig met bericht van verhindering : de heren de Bruyne, wegens familieomstandigheden; Van Elsen, ziek.

— Pris pour information.

Voor kennisgeving.

PROJET DE LOI PORTANT :

1° RATIFICATION D'ARRETES ROYAUX PRIS EN EXECUTION DE LA LOI DU 23 JUILLET 1971 CONCERNANT LA FUSION DE COMMUNES ET LA MODIFICATION DE LEURS LIMITES;

2° SUPPRESSION DES FEDERATIONS PERIPHERIQUES CREEES PAR LA LOI DU 26 JUILLET 1971 ORGANISANT LES AGGLOMERATIONS ET LES FEDERATIONS DE COMMUNES

Discussion et vote des articles

ONTWERP VAN WET HOUDENDE :

1° BEKRACHTIGING VAN KONINKLIJKE BESLUITEN GENOMEN IN UITVOERING VAN DE WET VAN 23 JULI 1971 BETREFFENDE DE SAMENVOEGING VAN GEMEENTEN EN WIJZIGING VAN HUN GRENZEN;

2° AFSCHAFFING VAN DE RANDFEDERATIES OPGERICHT DOOR DE WET VAN 26 JULI 1971 HOUDENDE ORGANISATIE VAN DE AGGLOMERATIES EN FEDERATIES VAN GEMEENTEN

Beraadslaging en stemming over de artikelen

M. le Président. — Nous abordons la discussion des articles du projet de loi concernant la fusion de communes, la modification de leurs limites et la suppression des fédérations périphériques.

Wij gaan over tot de behandeling van de artikelen van het ontwerp van wet betreffende de samenvoeging van gemeenten, de wijziging van hun grenzen en de afschaffing van de randfederaties.

Avant d'ouvrir la discussion sur l'article premier, il y a lieu, compte tenu des quelque 280 amendements déposés, de poser d'une manière précise les questions à résoudre et de fixer une procédure qui clarifie le débat.

U zijt allen in het bezit gesteld van de lijst van de amendementen die tot nog toe zijn ingediend en die in drie hoofdcategorieën werden ingedeeld. Iedereen beschikt dus over zulk een nota.

Dans une première liste, la liste A, figurent, par article, les amendements qui ne modifient, ni directement, ni indirectement, les textes des arrêtés royaux que le projet de loi tend à ratifier.

Voor die amendementen is het probleem van de ontvankelijkheid niet gesteld. Zij moeten dus allemaal, elk op zijn beurt, bij de beraadslaging over het desbetreffende artikel van het ontwerp in behandeling komen en in stemming worden gebracht.

Dans une deuxième liste, la liste B, figurent tous les amendements qui tendent à modifier implicitement les arrêtés royaux présentés à la ratification du Parlement. Dans une troisième liste enfin, la liste C, figurent tous les amendements tendant à modifier explicitement les arrêtés royaux présentés à la ratification des Chambres législatives.

De amendementen onder C1 beogen de verbetering van verkeerde data of cijfergegevens in de koninklijke besluiten. De amendementen onder C2 wijzigen uitdrukkelijke bepalingen van die koninklijke besluiten.

Na overleg met de fractieleiders stel ik voor, wat de amendementen onder B en C betreft, als volgt te werk te gaan.

Quant aux amendements de la liste B et de la liste C — il n'y a pas de problème pour ceux de la liste A —, après délibération avec les chefs de groupe, il est proposé de procéder de la manière suivante.

Le problème de la recevabilité ou de l'irrecevabilité de l'ensemble de ces amendements serait posé par priorité, et successivement, à l'article premier pour les quatre groupes d'amendements.

Nous commencerions par discuter de la recevabilité ou de l'irrecevabilité de l'amendement de M. Pierson qui tend à insérer l'ensemble de l'arrêté royal du 17 juillet 1975 dans la loi.

Het amendement van de heer Pierson strekt ertoe het koninklijk besluit compleet in de wet op te nemen, stuk 3 onder B1.

Nous passerions ensuite à l'examen de la recevabilité ou de l'irrecevabilité de l'amendement de M. Calewaert qui tend à supprimer les fusions qui modifient les limites des provinces et de leurs subdivisions.

Het amendement van de heer Calewaert strekt ertoe de fusies ongedaan te maken die tevens leiden tot wijziging van de grenzen van provincies en van hun onderverdelingen. Dit is het document 62 onder B2.

Vervolgens, in een gezamenlijke beraadslaging, zouden we de amendementen op artikel één, van de heren Vanhaegendoren en Vandezande, behandelen.

Nous examinerions également les amendements de MM. Poffé et Hercot, de même que ceux à l'article 4 de MM. Poffé et Hercot, Dulac et Spitaels, et Lagasse; tous ces amendements tendent à modifier la date d'entrée en vigueur de certaines fusions.

Nous examinerions donc en troisième lieu la recevabilité ou l'irrecevabilité de ce groupe d'amendements.

Tenslotte behandelen wij de amendementen van de heer Wijninckx strekkende tot verbetering van de data en cijfergegevens in de koninklijke besluiten. Dit is het stuk 19 onder C1.

Enfin, nous nous prononcerions sur la recevabilité ou l'irrecevabilité des amendements de M. Wijninckx qui tendent à corriger dans les arrêtés royaux les erreurs de dates ou de chiffres.

De uitslag van de stemming over de ontvankelijkheid van die amendementen zal ambtshalve dezelfde uitslag met zich brengen voor alle andere amendementen van lijsten B en C, namelijk B4 en C2, waarover bijgevolg niet meer zal worden beraadslaagd noch gestemd.

Lorsque nous aurions ainsi, à l'occasion de l'article premier, discuté de la recevabilité ou de l'irrecevabilité de ces quatre séries d'amendements, le résultat des votes entraînerait *ex officio* le même résultat pour les autres amendements des listes B et C qui ne seraient, dès lors, plus soumis à la délibération ni au vote.

Voilà la manière dont, avec les chefs de groupe, nous envisageons de procéder. Le Sénat est-il d'accord sur cette façon de voir les choses ? (*Assentiment.*)

Il en sera donc ainsi.

Het woord is aan de heer Coppieters.

De heer Coppieters. — Mijnheer de Voorzitter, in welke orde van bespreking komt het amendement dat ertoe strekt de datum van de gemeenterverkiezingen te brengen op de tweede zondag van oktober 1977 ? Het is het stuk nr. 90.

De Voorzitter. — Mijnheer Coppieters, ik zal u daarop zo spoedig mogelijk een antwoord geven. Er zijn echter zoveel documenten dat ik dit even moet laten nagaan.

M. Pierson. — Monsieur le Président, l'amendement tendant à l'insertion d'un article 1bis, doit être considéré comme recevable...

M. le Président. — L'article premier est ainsi rédigé :

Article 1er. Sont ratifiés :

1° L'arrêté royal du 17 septembre 1975 portant fusion de communes et modification de leurs limites;

2° L'arrêté royal du 3 octobre 1975 réglant certaines modalités et conséquences des fusions de communes et modifications de limites réalisées par l'arrêté royal du 17 septembre 1975.

Artikel 1. Bekrachtigd worden :

1° Het koninklijk besluit van 17 september 1975 houdende samenvoeging van gemeenten en wijziging van hun grenzen;

2° Het koninklijke besluit van 3 oktober 1975 houdende regeling van zekere modaliteiten en gevolgen van de samenvoeging van gemeenten en grenswijzigingen verwezenlijkt door het koninklijk besluit van 17 september 1975.

Je rappelle que, dans la discussion des articles, chaque intervention, en vertu du règlement, ne pourra dépasser cinq minutes, notre objectif étant de terminer à 23 heures.

Toutefois, je propose que M. Jorissen puisse s'exprimer durant vingt minutes.

De heer Jorissen heeft voor twintig minuten het woord gevraagd. (*Instemming.*)

Het woord is aan de heer Jorissen.

De heer Jorissen. — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, geachte collega's, het is juist dat elke spreker maar vijf minuten mag spreken over hetzelfde artikel. Maar in artikel 1 zijn er 497 artikelen vervat. Dan is een spreekbeurt van twintig minuten niet overdreven.

Wij hebben reeds betoogd dat iedere partij overtuigd is van de noodzaak van de samenvoegingen en dat het beginsel zelf niet ter discussie is. Een reeks van vroegere koninklijke besluiten gingen er trouwens zonder veel kritiek door. Ook in het ontwerp van wet dat wij thans bespreken zijn er samenvoegingen die geen of weinig kritiek krijgen omdat daar objectieve normen ten grondslag liggen.

Ook wij weten dat zelfs objectieve normen nog voor discussie vatbaar zijn, doch er zijn fundamentele elementen die men nooit over het hoofd mag zien. Men zal misschien zeggen dat men niet de tijd heeft gehad om elke samenvoeging goed te bestuderen. Onze mening is dat men dan met die samenvoegingen had moeten wachten. Dat moest zelfs niet tot 1982 zijn. Ook vroeger heeft men voor sommige samenvoegingen zoals Diest of Tongeren de datum van de gemeenteraadsverkiezingen verschoven.

Hoe gek men met de normen heeft omgesprongen willen we met enkele voorbeelden uit de arrondissementen Mechelen en Turnhout, die we uiteraard goed kennen, illustreren.

Is het zo dat men niet altijd de tijd heeft gehad om de zaak objectief te bestuderen, dan is het ook zo dat men, waar er zulke objectieve studies voorlagen, er geen gebruik heeft van gemaakt.

Zo bestond er bijvoorbeeld een studie over het Mechelse stadsgewest. Ik ga ze niet integraal voorlezen, hoewel dit zeer interessant zou zijn.

Het hoofdbestuur van Stedebouw en Ruimtelijke Ordening van het ministerie van Openbare Werken liet inderdaad een survey van het Mechelse stadsgewest opmaken onder leiding van Prof. Dr. H. Van der Haegen van de Leuvense Universiteit. Die studie verscheen enkele maanden geleden. We stellen nochtans vast dat men er helemaal geen rekening heeft mee gehouden.

Ze omschrijft nader het begrip stadsgewest en de centrumfuncties van de stad zoals we ze tot aan de samenvoeging zullen gekend hebben.

Dat Mechels stadsgewest wordt als volgt onderverdeeld :

1. De kernstad Mechelen.

2. De verstedelijkte zone : Sint-Katelijne-Waver, Bonheiden, Muizen, Hofstade.

Dat begrip verstedelijkte zone wordt bepaald aan de hand van vijf criteria, die zij als objectieve criteria daarvoor gebruiken. Die normen zijn :

— De bewoningsdichtheid : meer dan vijf inwoners per hectare;

— De sterke suburbane bevolkingsgroei, die tussen 1961 en 1970 een toename vertoont van meer dan 10 pct. met in dezelfde periode een groei van meer dan 50 pct. uit een migratieoverschot en daarvan meer dan 35 pct. afkomstig uit de stad Mechelen;

— Het sterk teruglopen van de landbouw;

— De sterke woon- en werkrelatie met de stad.

Een minimum van 30 pct. van de actieve woonbevolking van deze gemeenten werkt te Mechelen.

En van de woonforenzen uit deze gemeenten werkt minstens 30 pct. te Mechelen (Hofstade slechts 37,8 pct., doch Sint-Katelijne-Waver 46,9 pct., Muizen 48,6 pct. en Bonheiden zelfs 52,6 pct.);

— De vestiging van ruimtebehoevende centrumfuncties zoals tuinbouwveilingen, ziekenhuizen, scholen en bejaardentehuizen.

3. Een randzone : Hever en Rijmenam.

In deze twee gemeenten vindt men enkele van hogervermelde vijf maatstaven terug, andere niet.

Men vindt terug de bewoningsdichtheid én de bevolkingsgroei, echter geen of nog geen vestiging van ruimtebehoevende centrumfuncties. Daarnaast vindt men er een minder sterk teruglopen van de landbouw en een minder sterke doch nog een belangrijke woon-werkrelatie.

4. Nog weinig geïntegreerde gemeenten : Hombeek, Leest, Heffen, Walem.

Hier schrijft de studie letterlijk : « Deze vier gemeenten maken geen deel uit van het Mechels stadsgewest. Een essentieel kenmerk van de gemeenten van het stadsgewest rond de kernstad is het demografisch aspect van de suburbanisatie, nl. een sterke bevolkingsgroei vooral door een migratie-overschot vanuit de kernstad. Dit aspect is niet terug te vinden in deze gemeenten. » Tot daar het citaat.

De ontleding wijst dan uit dat van de vijf criteria aangehaald bij de vier gemeenten van de stedelijke zone : Sint-Katelijne-Waver, Bonheiden, Muizen, Hofstade, er slechts één in mindere mate aanwezig is en dat is de nauwe woon-werkrelatie met Mechelen en dat criterium alleen wordt begrijpelijkerwijze onvoldoende geacht als bindmiddel.

5. Een groep gemeenten van het Mechelse ommeland die geen deel uitmaken van het Mechelse stadsgewest : Zemst, Onze-Lieve-Vrouw-Waver, Putte, Elewijt, Weerde, Eppegem, Keerbergen, Boortmeerbeek, Kapelle-op-den-Bos, Heindonk.

Deze groep kan dus volledig buiten beschouwing blijven.

Wanneer we deze studie nu als basis zouden nemen — en het is een grondige studie zoals er nog slechts voor weinige steden werd gemaakt — dan hebben we een soliede basis om de samenvoeging, voorgesteld in het regeringsontwerp op haar werkelijke waarde te onderzoeken.

Zo de regering konsekwent zou zijn en de stad Mechelen wil vergroten, dan zou men normaal verwachten dat de verstedelijkte zone in de eerste plaats in aanmerking zou moeten komen voor samenvoegingen, nadien de randzone en tenslotte de nog weinig geïntegreerde gemeenten. Welnu, hoe handelt de regering ? Niet de vier gemeenten van de verstedelijkte zone worden er bijgevoegd, behalve dan Muizen waar alle gemeenteraadsleden zich uitspraken voor de samenvoeging omdat de gemeente nu eenmaal volledig met Mechelen is vergroeid. Niet de twee gemeenten geklasseerd als randzone komen bij Mechelen. Maar wel de vier gemeenten gerangschikt als weinig geïntegreerde gemeenten. Aan zulke voorbeelden kan men zien welke objectieve normen de regering heeft gehanteerd !

Wanneer men nu de aangevoerde argumenten wil aanhalen, stelt men allereerst vast dat er haast geen zijn. Het weren van Hofstade werd door de minister uitgelegd met het argument dat men moeilijk aan Vlaams-Brabant kan raken. Wij hopen dat hij altijd bij deze stelling zal blijven wat betreft de faciliteitengemeenten.

Zo Vlaams-Brabant even groot moet blijven kan men elders op de grens ervan met andere provincies gemeenten bijvoegen die op basis van sociologische maatstaven er kunnen worden aan toegevoegd. Het gaat echter niet op als men toch samenvoegt in plaats van te federeren zoals wij voorstellen dat men gebieden, die aan Mechelen vastgroeid zijn en er volledig mee meeleven, ervan gescheiden houdt.

Wat Sint-Katelijne-Waver en Bonheiden betreft volstaat het te zeggen dat er C.V.P.-volksvertegenwoordigers wonen. Bij de minister golden daar geen objectieve criteria doch wel partijpolitieke.

Maar waarom werd er dan geen federatie in het leven geroepen van die gemeenten rond Mechelen die volgens die objectieve studie in opdracht van Stedebouw en Ruimtelijke Ordening opgemaakt zeker samen horen ?

Naast Mechelen zelf is er in het arrondissement Mechelen de stad en het stadsgewest Lier. Zoals Mechelen een uithoek is van het arrondissement met zijn naam, uitstralend over een deel van het arrondissement Brussel en van het arrondissement Leuven, zo ligt Lier eveneens in een hoek van het arrondissement Mechelen en is deze stad een centrum voor enkele gemeenten niet alleen van het arrondissement Mechelen doch ook van het arrondissement Antwerpen. De stad Lier heeft bij de gouverneur van Antwerpen de wens uitgesproken van ofwel een grotere samenvoeging ofwel Lier te laten zoals het was, dus zonder er iets aan toe te voegen. Het advies van de stad Lier werd, zoals zovele andere adviezen, volledig genegeerd.

Hoe zag Lier zelf die grotere samenvoeging ? Ze betrok er vier volledige gemeenten bij en een deel van twee andere gemeenten. Allereerst zag de stad dan de gemeente Emblem van het arrondissement Antwerpen bij Lier komen. Dit was de meest logische samenvoeging omdat men het verschil tussen Emblem en Lier niet meer ziet tenzij dan door de verkeersbordjes aan weerszijden van de weg waarop de namen van de gemeenten staan vermeld. Emblem is volledig met Lier vergroeid. Waarom gebeurde die samenvoeging nu niet ? Omdat, naar het heet, Emblem deel uitmaakt van een ander arrondissement. Is dit nu een argument ? Zo ja, dan moeten we vaststellen dat in andere gevallen daar niet naar gekeken werd. In dertig gevallen gaan gemeenten van het ene arrondissement naar het andere.

En wij zullen ze opnoemen :

1. De gemeente Muizen (arrondissement Halle-Vilvoorde) wordt bij de stad Mechelen (arrondissement Mechelen) gevoegd (samenvoeging nr. 16).

2. De gemeente Wenduine (van het arrondissement Brugge) wordt gevoegd bij de gemeente De Haan (arrondissement Oostende) (nr. 242).

3. De gemeente Pervijze van het arrondissement Veurne wordt gevoegd bij de gemeente Diksmuide van het arrondissement Diksmuide (nr. 229).

4. De gemeente Ardooie van het arrondissement Roeselare wordt gevoegd bij de gemeente Koolskamp van het arrondissement Tielt (nr. 203).

5. De gemeente Noville-sur-Méhaigne van het arrondissement Nijvel wordt bij Eghezée gevoegd van het arrondissement Namen (nr. 467).

6. De gemeenten Blicquy en Tourpes (beide van het arrondissement Ath) worden bij de gemeente Leuze (arrondissement Doornik) gevoegd (nr. 298).

7. De gemeenten Fouleng, Gondregnies en Hellebecq (alle drie van het arrondissement Ath) worden bij de gemeente Silly (arrondissement Zinnik) gevoegd (nr. 287).

8. De gemeente Boignée van het arrondissement Charleroi wordt bij de gemeente Sombreffe (arrondissement Namen) gevoegd (nr. 469).

9. De gemeente Cambron-Casteau (arrondissement Bergen) wordt bij Brugelette van het arrondissement Ath gevoegd (nr. 291).

10. De gemeenten Chaussée-Notre-Dame-Louvignies en Neufvilles (arrondissement Bergen) worden beide bij arrondissement Zinnik gevoegd (nr. 282 : Zinnik).

11. De gemeenten Bray, Estinnes-au-Val, Péronnes en Vellereille-le-Sec, alle vier van het arrondissement Soignies, worden gevoegd bij het arrondissement Thuin (nrs. 327 Binche en 328 Estinnes).

12. De gemeenten Bleton, Ligne en Montrœul-au-Bois, alle drie van het arrondissement Doornik, worden gevoegd bij het arrondissement Ath (fusies nrs. 290 Aat, 294 Bernissart en 295 Frasnes-lez-Anvaing).

13. De gemeente Aineffe (arrondissement Hoei) wordt gevoegd bij het arrondissement Borgworm (nr. 405 Faimies).

14. De gemeenten Ehein, Ermonheid, Harzé, Neuville-en-Condroz en Poulseur, alle vijf van het arrondissement Hoei, worden gevoegd bij het arrondissement Luik (nrs. 353 Aywaille, 354 Neupré en 359 Comblain-au-Pont).

15. De gemeenten Landenne en Seilles, beide van het arrondissement Hoei, worden gevoegd bij het arrondissement Namen (nr. 475 Andenne).

16. De gemeenten Engis en Anthistes, beide van het arrondissement Luik, worden gevoegd bij het arrondissement Hoei (nrs. 395 en 402).

17. De gemeente Neufchâteau (arrondissement Verviers) wordt gevoegd bij het arrondissement Luik (nr. 345 Dalhem).

18. De gemeenten Hachy en Meix-le-Tige, beide van het arrondissement Aarlen, worden gevoegd bij het arrondissement Virton (nrs. 454 Saint-Léger en 456 Habay).

19. De gemeente Arbrefontaine (arrondissement Bastenaken) wordt gevoegd bij het arrondissement Verviers (nr. 372 Lierneux).

20. De gemeente Grupont (arrondissement Marche-en-Famenne) wordt gevoegd bij het arrondissement Neufchâteau (nr. 449 : Tellin).

21. De gemeente My (arrondissement Marche-en-Famenne) wordt gevoegd bij het arrondissement Hoei (nr. 404 : Ferrières).

22. De gemeenten Anlier en Suxy (arrondissement Neufchâteau) worden gevoegd bij het arrondissement Virton (nrs. 456 Habay en 458 Chiny).

23. De gemeenten Juseret en Lavacherie, beide van het arrondissement Neufchâteau, worden gevoegd bij het arrondissement Bastenaken (nrs. 425 Vaux-sur-Sûre en 426 Sainte-Ode).

24. De gemeente Sugny (arrondissement Neufchâteau) wordt gevoegd bij het arrondissement Dinant (nr. 490 Vresse-sur-Semois).

25. De gemeenten Ambly en Fronville, beide van het arrondissement Dinant, worden gevoegd bij het arrondissement Marche-en-Famenne (nrs. 431 Hotton et 433 Nassogne).

26. De gemeenten Bure en Resteigne, beide van het arrondissement Dinant, worden gevoegd bij het arrondissement Neufchâteau (nr. 499 Tellin).

27. De gemeente Rivière (arrondissement Dinant) wordt gevoegd bij het arrondissement Namen (nr. 470 Profondeville).

28. De gemeenten Denée en Sosoye, beide van het arrondissement Namen, worden gevoegd bij het arrondissement Dinant (nr. 480 Anhée).

29. De gemeenten Agimont en Hermeton-sur-Meuse en Serville, alle drie van het arrondissement Philippeville, worden gevoegd bij het arrondissement Dinant (nrs. 478 Onhayé en 483 Hastière).

30. De gemeenten Biesmerée, Oret en Stave, alle drie van het arrondissement Philippeville, worden gevoegd bij het arrondissement Namen (nr. 466 Mettet).

Mijnheer de Minister, in feite had u, in de toelichting bij het koninklijk besluit, bij wijze van statistiek deze gemeenten kunnen opsommen. Wanneer we de gevallen optellen komen we tot niet minder dan dertig samenvoegingen, waarbij het geheel of een deel ervan van arrondissement verwisselt. In negen gevallen gebeurt de samenvoeging zelfs over de provinciegrenzen heen. Het betreft de samenvoegingen :

16 : Mechelen, provincie Antwerpen, dat behoort tot het arrondissement Brussel. Soortgelijke samenvoegingen over de provinciegrenzen heen vinden we bij volgende samenvoegingen :

467 : Eghezée.

469 : Sombreffe.

475 : Andenne.

372 : Lierneux.

404 : Ferrières.

490 : Vresse-sur-Semois.

439 en 433 : Hotton en Nassogne.

449 : Tellin.

Met deze gegevens voor ogen kunnen wij het argument dat Emblem tot een ander arrondissement behoort en derhalve niet bij Lier kan worden gevoegd, niet annemen. Naast Emblem is ook het gehucht Boshoeck van Boechout met Lier vergroeid. Ook deze samenvoeging zou logisch zijn geweest. Ook daar kwam niets van in huis. Klaarblijkelijk om dezelfde reden dat Boechout een gemeente is van het arrondissement Antwerpen.

Als derde uitbreiding zag Lier een gedeelte van Duffel en wel de wijk Mijlstraat tot Itterbeek, plus een deel van de Mechelsesteenweg. Om dezelfde redenen als in beide voorgaande gevallen, de samengroei. Ook hiervan kwam niets in huis klaarblijkelijk omdat de gemeente Duffel diende behouden en men die dan ook niet wilde verkleinen.

Een vierde uitbreiding zag men in Kessel waarvan eveneens een gedeelte, onder andere De Bist, met Lier vergroeid is.

Dit waren vier voor de hand liggende uitbreidingen. Er kwam niets van in huis.

Een vijfde mogelijkheid werd de gemeente Berlaar geacht, zelf een vroegere samenvoeging van Gestel met Berlaar. Ze telt ongeveer 9 700 inwoners doch, hoewel ze grenst aan Lier, ligt het bebouwd gedeelte net afgescheiden van Lier. Ook deze gemeente kwam niet bij Lier.

De heer Vanderpoorten, Minister van Justitie. — Dit gebeurde op verzoek van de gemeente Berlaar.

De heer Jorissen. — Inderdaad, en eveneens op verzoek van minister Vanderpoorten die niet veel vertrouwen had in de geuzenpartij van Berlaar, als mogelijke bondgenoot voor de P.V.V.

De heer Vanderpoorten, Minister van Justitie. — Dat is achterklap.

De heer Jorissen. — Als het geen lastertaal is, is het niet erg. U weet toch dat achterklap een waarheid is die men beter niet zou vertellen, terwijl lastertaal een onwaarheid is, die men niet mag vertellen. Als u zegt « achterklap », strookt mijn bewering toch met de waarheid.

Een zesde mogelijkheid was de gemeente Koningshooikt, een bloeiende en leefbare gemeente, eveneens grenzend aan Lier doch waarvan de bebouwde kom van Lier gescheiden is door een paar kilometer veld.

Hoewel Lier ofwel de grote samenvoeging vroeg met de zes opgesomde gebieden ofwel niets en hoewel Koningshooikt niet geraadpleegd werd of ze bij Lier wilde komen wordt die gemeente thans bij Lier aangehecht. De vraag kan worden gesteld waarom.

Is Koningshooikt op de stedelijke instellingen van Lier aangewezen? Wij kunnen dit even onderzoeken. Voor het bibliotheekwezen heeft de gemeente die in het bezit is van een goede bibliotheek een overeenkomst met de bibliotheek van Mechelen en niet met die van Lier.

Wat de ouden van dagen betreft, zij worden voor zover ze geen tehuis meer hebben, opgenomen in het Sint-Augustinusgesticht te Berlaar. Wat de scholen betreft, telt de gemeenteschool een groter aantal leerlingen dan de stadsschool te Lier. Bovendien bezit de gemeente een rijkslagere school en een bloeiende betoelaagde vrije meisjesschool. Wat de hospitalisering betreft gaat een minderheid naar Lier, een meerderheid naar Duffel, Mechelen en Bonheiden. Zo men naar een zwembad gaat is er weer een meerderheid die Duffel, Putte of Mechelen gaat. Slechts voor de brandweer wordt een beroep gedaan op Lier en daarvoor wordt de gevraagde bijdrage betaald. De motivering « Koningshooikt sluit bij Lier aan » die wordt vermeld is dus onjuist. Ook qua werkverschaffing is Koningshooikt niet op Lier aangewezen. Te Koningshooikt zijn er meer dan 1 500 werkplaatsen in de plaatselijke bedrijven. Ik ben nog altijd op zoek naar die objectieve factoren die de minister heeft gehanteerd.

Is het omdat Koningshooikt geen 5 000 inwoners telt, doch slechts bij de 4 000? Dat is een andere vraag. Wanneer we het ontwerp van de minister bestuderen stellen we vast dat 107 gemeenten of 20 pct. geen 5 000 inwoners zullen tellen na de verwezenlijking van het huidige ontwerp.

Een tiental gemeenten beneden de 5 000 grens blijven ongewijzigd.

Hier vinden we 5 gemeenten met taalfaciliteiten zoals Herstappe bij Tongeren, dat slechts 113 inwoners telt en dus het nationaal curiosum als kleinste gemeente zal worden. En daarnaast Mese in West-Vlaanderen met 1 118 inwoners, in Brabant Bever met 1 661 en Linkebeek met 4 729 inwoners, in Henegouwen Vloesberg met 3 045 inwoners.

Ongewijzigd blijven ook 5 andere gemeenten: Baarle-Hertog in Antwerpen met 2 104 inwoners, Zutendaal in Limburg met 4 497 en in de provincie Luik Olne met 2 500, Crisnée met 2 193 en Oreye met 2 890 inwoners.

Naast deze 10 gemeenten die geen wijzigingen ondergaan zullen er als samengevoegde gemeenten nog 11 zijn met minder dan 2 000 inwoners: 2 Vlaamse, 1 Duitse en 8 Waalse: Horebeke met 1 883, Spiere-Helkijn met 1 864, Tinlot met 1 564, Wasseiges met 1 728, Martelange met 1 526, Fauvillers met 1 642, Rendeux met 1 921, Herbeumont met 1 427, Daverdisse met 1 533, Tellin met 1 874 en Rouvroij met 1 698.

Daarnaast tellen we dan 32 gemeenten met een inwonersstal van 2 000 tot 3 000: 1 Vlaamse, 1 Duitse en 30 Waalse. Ik zal u de opsomming besparen.

Wij willen niet nodeloos in bijzonderheden treden en alleen nog vermelden dat er 31 gemeenten zullen blijven met een inwonersstal tussen 3 000 en 4 000: 3 in Vlaanderen en 27 in Wallonië en in Duits-België en 23 met een bevolkingscijfer dat ligt tussen 4 000 en 5 000 waarvan 1 in Vlaanderen (Voeren) en 22 in Wallonië en in Duitstalig België.

Mijnheer de Minister, dit zijn allemaal gegevens die in de toelichting bij uw ontwerp hadden moeten voorkomen, maar ik heb het werk voor u gedaan of liever laten doen.

Er is geen doorslaggevende factor die pleit voor de samenvoeging van Koningshooikt en Lier. Geldt misschien een ander argument? Dienden alle steden te worden vergroot, ook Lier? Was dit een criterium? Weer eens bekijken we de gegevens. Wat stellen we vast? Dat de bevolking meer dan 21 maal zo talrijk wordt in Durbuy, dat een einde maakt aan zijn rekord als kleinste stadje. Het boek nu echter een nieuw rekord. Dat van de sterkste groei naar verhouding.

Ongeveer 10 maal zo talrijk wordt de bevolking van Charleroi. Meer dan 6 maal zo groot wordt Chiny. Meer dan 4 maal zo talrijk Saint-Ghislain. Een groei met 200 tot 300 pct. vinden we bij Binche, Beaumont, Houffalize, Virton (natuurlijk!) en Namen. Een groei met 150 tot 200 pct. zien we voor Leuven (174 pct., het is de Vlaamse stad die de grootste uitbreiding kent qua bevolking), Antwerpen binnen zes jaar, Ninove, Rœulx, Châtelet, Chimay, Herve, Sankt-Vith, Andenne en Philippeville. Een groei van 100 tot 150 pct. vertonen: Maaseik, Diksmuide, Edingen, Ath, Doornik, Péruwelz, Antoing, Thuin, Wezet, Marche, Laroche, Neufchâteau, Bouillon. Een groei van 50 tot 100 pct. kennen: Halle, Aarschot, Diest, Hasselt, Sint-Truiden, Aalst, Geraardsbergen, Dendermonde, Gent, Kortrijk, Ieper, Poperinge, Waver, Bergen, Zinnik, Lessen, Chièvres, Leuze, Fontaine-l'Évêque, Luik, Verviers, Limbourg, Maimedy, Aarlen, Bastenaken, Saint-Hubert, Fosses-la-Ville.

Ik heb het percentage voor elke gemeente en houd de cijfers ter beschikking van een ieder die zich daarvoor interesseert. Ik betreurt het dat dergelijke elementaire statistieken ontbreken in de toelichting bij het ontwerp.

Wij hebben wanhopig gezocht naar de maatstaven die de minister heeft gebruikt. Hoe staft hij zijn samenvoegingen? Dat is de vraag.

Verschillende gemeenten blijven ongewijzigd, ook steden als Brugge en Oostende die reeds vroeger samenvoegingen kenden. Doch ook Turnhout en Eeklo liet men ongemoeid. Daarom kijken we verder.

Van 25 tot 50 pct. groeien: Tienen, Tongeren, Sint-Niklaas, Deinze, Tielt, Roeselare, Wervik, 's-Gravenbrakel, Hoei. Van 10 tot 25 pct.: Lokeren, Izegem, Veurne, Nijvel, Stavelot, Eupen, Dinant, Mechelen en Lier. Er zijn ook steden met een nulgroei na de samenvoegingen: zij blijven wat ze waren.

De stad Lier groeit met 13 pct. Alleen Koningshooikt komt erbij. Het is te veel of te weinig en tegen de zin van Lier.

Toen ik de minister de vraag stelde naar het waarom in de commissie heeft hij me een antwoord gegeven dat me sprakeloos liet.

Het is toch duidelijk, zei de minister, dat Koningshooikt bij Lier moet komen omdat Koningshooikt een grote fabriek heeft op zijn grondgebied en dat Lier de inkomsten daarvan nodig heeft. Men heeft ons altijd gezegd dat een gemeente moet leefbaar zijn. Niet de leefbaarheid van een gemeente is dus blijkbaar de maatstaf, vermits Koningshooikt leefbaar is.

Men kan dezelfde vraag stellen over Booischot en Kessel. Beide gemeenten tellen tussen 5 000 en 6 000 inwoners, toch verdwijnen ze.

Hove met ongeveer hetzelfde aantal inwoners blijft. De burgemeester is C.V.P.-volksvertegenwoordiger en algemene secretaris van de C.V.P.

Men maakt in dezelfde streek echter nog een nieuwe samenvoeging met slechts goed 6 000 inwoners met als kern: Hulshout. Raden wie burgemeester is? Een C.V.P.-senator.

Deze samenvoeging van Hulshout met Houtvenne en Westmeerbeek is één van de gekste die in het ontwerp voorkomen. Men moet daarvoor slechts op de kaart kijken om het te zien. De inwoners van Westmeerbeek en Houtvenne moeten over het grondgebied van Booischot

of van Westerlo gaan om in Hulshout te komen. Is dit juist, collega, of niet?

De heer Verhaegen. — Dat is zo, maar de mensen doen dat met plezier.

De heer Jorissen. — U zou natuurlijk een brug kunnen leggen over de Nethe, en dan was dit probleem opgelost. Toch wordt dit een nieuwe gemeente om een C.V.P.-senator een genoegen te doen, want deze was eerst niet zo gelukkig met de samenvoeging.

In het arrondissement Mechelen nog andere anomalieën. Buiten Berlaar, dat praktisch 10 000 inwoners telt, zullen alle gemeenten ten minste 12 000 inwoners hebben. Er blijft alleen Sint-Amands over als kleinere gemeente en dit met 7 000 inwoners. En waarom blijft die gemeente? Omdat de C.V.P. niet durfde te kiezen tussen twee A.C.V.-burgemeesters: die van Bornem en die van Sint-Amands. Daarom blijft Sint-Amands een afzonderlijke gemeente. Mariekerke, dat vlak tegen Sint-Amands ligt, blijft niet onafhankelijk, wordt niet bij het nabije Sint-Amands gevoegd, doch bij Bornem dat 5 kilometer verder ligt. Waarom? Omdat Mariekerke het geboortedorp is van de burgemeester van Bornem, die nu ook over zijn geboortedorp wil heersen.

Ook Willebroek wordt groter. Gemeenten als Tiselt en Blaasveld die zich evenals Willebroek tegen de samenvoegingen uitspraken, worden toch samengevoegd met de hoop de B.S.P.-meerderheid van Willebroek te breken.

In het arrondissement Mechelen is het vergaan zoals in de andere arrondissementen: de enige maatstaven die werden gehanteerd waren geen objectieve, wel subjectieve: het belang van de C.V.P. en van de C.V.P.-parlementsleden.

Ook hier kunnen we dus wel degelijk spreken van politieke fusies. (*Applaus op de banken van de Volksunie.*)

De Voorzitter. — De heer Coppieters heeft de vraag gesteld of, en wanneer, men het amendement ingediend door de heren Coppieters en Vanhaegendoren, document nr. 90, zou behandelen.

Mijn antwoord is dat het amendement is ingeschreven op lijst A. De beraadslaging daarover zal gebeuren bij de bespreking van artikel 1 en het toegevoegde artikel 1bis.

La parole est à M. Bury.

M. Bury. — Monsieur le Président, Messieurs les Ministres, Mesdames, Messieurs, notre ami et collègue, M. Busieau, vous a déjà parlé du problème des fusions dans l'arrondissement de Mons.

Si je me permets d'insister et d'y revenir, c'est pour la raison toute simple que notre population a déjà vécu ou a été mêlée à une première opération fusion de communes et je sais, par conséquent, ce que peut représenter l'organisation des structures nouvelles des communes fusionnées. Je connais donc bien le problème.

Les difficultés sont nombreuses et elles deviennent bien plus grandes encore lorsque par votre volonté, Monsieur le Ministre, le nombre de communes fusionnées est important.

Il existe avant tout un problème de personnel et de sa mise en place.

Un autre aspect non négligeable est l'établissement d'un cadre et d'un règlement de ce même personnel qui prend inévitablement plusieurs années de recherches de la part des services spécialisés.

Si l'on ajoute le nombre de matières diverses réglementées souvent fort différemment, dans chacune des entités fusionnées, auxquelles il s'agit de faire face, on comprend d'autant plus aisément que certains conseils communaux auraient préféré refuser actuellement toute nouvelle fusion supplémentaire.

D'autres collègues l'ont déjà souligné à cette tribune.

Le défaut de votre plan en ce qui concerne certaines régions, c'est la disproportion qui existe entre la commune principale et les autres entités périphériques qui, déjà maintenant, se sentent frustrées, si ce n'est délaissées.

C'est le cas précis pour la future entité du grand Mons.

Devant le problème des fusions, les socialistes de ma région ont une position unie. Tant à Mons que dans l'arrondissement et dans le pays, les socialistes estiment indispensable une restructuration des communes.

Mais, et cela ils le soulignent avec force, ils ne sont pas pour autant partisans de n'importe quelle restructuration.

Pour mieux préciser notre position, nous vous rappellerons les principes de la « Charte européenne des libertés communales ».

Que dit ce texte: « Les communes constituent le fondement même de l'Etat. Chaque citoyen conscient de ses obligations comme membre de la communauté, doit pouvoir contribuer au développement de

celle-ci et participer activement à la vie locale. Il revient à la commune de lui en apporter les moyens.

» De véritables libertés communales ne peuvent exister que si les peuples ont la ferme volonté de s'administrer eux-mêmes et de sauvegarder ces libertés à l'encontre de tout principe totalitaire. Les citoyens pénétrés de leur responsabilité doivent obéissance à la loi mais ils doivent aussi, individuellement ou collectivement, refuser de se soumettre à toute contrainte arbitraire. L'application de la loi doit sauvegarder les droits de la commune vis-à-vis des collectivités supérieures de même que les droits du citoyen dans la commune elle-même. »

Ce sont ces principes mêmes que nous souhaitons tous, je crois, voir respectés.

Seule, en effet, une autorité se trouvant en contact direct avec la population et qui connaisse les besoins et les possibilités locales, est capable de réaliser un plan harmonieux de développement rationnel.

Plus l'autorité sera éloignée de la population, moins elle sera apte à saisir les nuances et les courants d'idées locaux.

Le manque de contact entre la population et l'autorité communale risque de déboucher sur l'incompréhension et la résistance des citoyens.

Il est donc primordial que les nouvelles entités restent à l'échelle humaine.

Créer des villes mastodontes nous éloignerait de la solution recherchée.

Dans le courant du débat, vous avez bien voulu, Monsieur le Ministre, aborder le problème du grand Mons et vous avez justifié votre décision à ce propos.

Inutile de vous dire, une fois de plus, que nous ne partageons nullement ni surtout les populations concernées, cette décision inique.

Marcel Busieau vous a fait part de son sentiment et des réactions des habitants de Jemappes — je n'y reviendrai plus — si ce n'est pour souligner l'unanimité quasi complète de ces habitants qui disent « non » à Mons.

Notre collègue, M. Lagneau, a cité l'ex-président du P.S.B. et bourgmestre de Mons, M. Collard, qui, disait-il, était en 1970 partisan de la fusion de Jemappes et Flénu avec Mons.

Vous avez également, Monsieur le Ministre, repris cet argument dans votre réponse.

Sans minimiser l'importance des soi-disant déclarations de M. Collard, que je respecte et dont je respecte l'opinion, je ne crois pas que cet avis était partagé par les socialistes montois et borains puisqu'aussi bien le ministre de l'époque a admis sans difficultés un grand Mons dont ne feraient pas partie Jemappes et Flénu.

La position exprimée par les socialistes de Mons et du Borinage n'a pas changé, depuis lors, d'un iota.

Pour gouverner, je me permettrai de vous lire le texte que les socialistes montois avaient proposé à la délibération du conseil communal de leur ville.

« Après avoir pris connaissance des propositions de fusions émises par le ministre de l'Intérieur, transmises à l'administration communale par lettre circulaire en date du 6 janvier 1975.

» Considérant :

» Que l'expérience en cours prouve que les charges des anciennes communes périphériques fusionnées se sont accrues dans de notables proportions sans alléger pour autant celle de l'ancienne ville;

» Que cet exemple annihile l'attractivité des villes-centre et encourage des fusions dont ces villes sont exclues;

» Que le gouvernement ne peut ignorer ces réalités et doit prévoir d'urgence les moyens de la politique municipale qu'il entend promouvoir;

» Que la ville de Mons s'estime d'autant mieux fondée à réclamer l'aide financière du pouvoir central que les ministres de l'Intérieur qui se sont succédé depuis 1971 ont tous reconnu que la ville de Mons se trouve dans une situation exceptionnelle et que des solutions particulières devraient dès lors être trouvées;

» Que l'autonomie politique, base même de la philosophie des fusions de communes, est intimement liée à l'autonomie financière.

» Constate :

» Que le ministre de l'Intérieur n'assure à son plan aucune couverture financière;

» Que, dès lors, ledit plan des fusions accroîtra notablement les charges de l'actuel grand Mons sans permettre à celui-ci de résoudre ses problèmes financiers;

» Que la ville de Mons, dans ces conditions, ne peut proposer à ses partenaires éventuels une association sur des bases aussi fragiles;

» Que d'autre part, les problèmes qui se posent aux communes de Mons-Borinage le sont à l'échelle de cette agglomération dans le cadre des intercommunales ou des fédérations de communes. »

Cette proposition, je le confesse, a été rejetée, grâce à des manœuvres politiques, par 16 voix contre 15 au conseil communal de Mons et vous n'avez pas manqué de le rappeler dans votre réponse à M. Busieau.

Mais *quid* alors de la volonté des habitants de Jemappes qui, eux, se sont exprimés à l'unanimité pour une entité avec Quaregnon ?

Votre réponse à ce propos a fait l'objet d'un long commentaire de votre part.

Je rappelle quelques déclarations et je cite quelques passages.

M. le Président. — Monsieur Bury, vous ne pouvez pas dépasser un temps de parole de cinq minutes. Je vous demande donc de faire l'économie des rappels de ce qui a déjà été dit.

M. Bury. — J'abrègerai donc, Monsieur le Président.

Je rappelle seulement que le ministre a souligné que le centre de Jemappes est situé à moins de quatre kilomètres de Mons. Il y aurait donc beaucoup de raisons à la fusion de Jemappes avec Mons.

En ce qui me concerne, je ne vous cacherai pas que ces allégations ne m'ont pas convaincu, d'autant plus que vous avez arrêté une position diamétralement opposée pour une situation similaire concernant les communes de Genly, Bougnies et Asquillies qui jouxtent la nouvelle entité, Frameries, et que vous avez cru bon de fusionner avec Quévy.

Genly est une commune de plus ou moins 800 habitants, et sans crainte de se tromper, j'ose affirmer que toute la population de cette localité vit en symbiose avec Frameries.

Des liens naturels et privilégiés existent depuis toujours entre ces deux localités.

Notre commune de Frameries dispose de ressources susceptibles de rendre le maximum de services à la population.

Frameries constitue un centre d'attraction polarisant l'intérêt des communes avoisinantes pour créer entre elles un instrument efficace de progrès social, économique et humain.

M. le président m'ayant demandé d'être bref, je ne citerai pas les avantages qui découlent pour des communes comme Genly, Bougnies et Asquillies de la proximité d'une localité comme Frameries.

Vous admettez, Monsieur le Ministre, que les arguments que je viens d'exposer, et que vous avez employés pour justifier le rattachement de Jemappes à Mons, démontrent indiscutablement le bien-fondé de la décision prise par notre conseil communal quant à cette fusion proposée.

Dans ce cas précis, je base ma demande sur les mêmes données objectives que celles que vous avez défendues pour la fusion de Jemappes avec Mons.

Vous n'en tiendrez probablement pas compte, et c'est regrettable. En effet, comme certains de nos collègues l'ont déjà démontré, votre plan est motivé par des objectifs politiques. (*Applaudissements sur les bancs socialistes.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Coppieters.

De heer Coppieters. — Mijnheer de Voorzitter, Heren Ministers, geachte collega's, de bespreking van het eerste artikel van dit ontwerp biedt ons nogmaals de gelegenheid zeer beknopt het probleem van het enig artikel zelf aan te halen.

Mijns inziens brengt dit procédé namelijk al de verschillende artikelen van het koninklijk besluit, die zoveel aparte artikelen hadden moeten zijn, te doen samen te vallen in één niet opsplitsbaar enig artikel, de operaties van de fusie zelf in gevaar. Jammer, want de fusieoperatie moest inderdaad worden ingezet.

Ik breng nog even de belangrijkste argumenten in herinnering.

Ten eerste, het feit dat veel te ingrijpend, in één slag, wordt tewerk gegaan wat alleen had moeten gebeuren voor de echt kleine gemeenten.

Ten tweede, het ontbreken van objectieve normen voor de verschillende artikelen van dit koninklijk besluit, zodat het enig artikel het onmogelijk maakt terug te komen op de concrete toepassingen van deze objectieve normen.

Ten derde, een argument van zeer groot belang is het ontbreken van een herziening van de wet op de intercommunales. Mits de herziening van deze wet zou de normale samenwerking tussen gemeenten die niet moeten worden gefusioneerd in een nieuwe democratische structuur mogelijk zijn. Bij de splitsing van artikel 1, zou het mogelijk geweest zijn een aantal fusies nog niet door te voeren en ondertussen ernstig werk te maken van de herziening van de wet op de intercommunales.

Ten vierde, een ander argument is de onredelijke houding inzake de grote agglomeraties. De regering ziet het zelf in en is verplicht in haar eigen besluit voor Antwerpen een andere datum te bepalen.

Dit is onzinnig. Ik meen dat de heer Lagasse op dat punt volkomen gelijk heeft. Wij kunnen niet nu een datum voor later bepalen. Het probleem Brussel is niet opgelost. De grote agglomeraties worden dus niet op dezelfde leest geschoeid. Voegen wij daarbij nog het onweerlegbaar gebrek aan financiële middelen om deze hele fusieoperatie in een adem door te drijven zoals het bij dit enig artikel moet gebeuren. Het is duidelijk dat wij dit enig artikel op zichzelf betreffen.

Een van de argumenten is het ontbreken van objectieve normen. Ik zal mij beperken tot een paar voorbeelden in de provincie Oost-Vlaanderen. In het arrondissement Dendermonde is er de werkelijk onzinnige samenvoeging van Dendermonde, Baasrode, Grembergen, Mespelare, Oudegem en Schoonaarde.

Het is op geen enkel gebied een verantwoorde fusie. Gemeenten op een grote afstand van elkaar gelegen in een landelijk gebied worden bij het centrum gevoegd. Gemeenten die op elkaar helemaal niet zijn afgestemd worden ook bij elkaar gebracht. Het is een schoolvoorbeeld van een politieke berekening in plaats van een objectieve normering. Het samenbrengen van een groep prachtige landelijke gemeenten zoals Mespelare, Oudegem en Schoonaarde zou een sociologisch geheel hebben gevormd, een plattelandsgeheel met landbouw en sierteelt. De desbetreffende gemeenteraden hebben dit geadviseerd aan de gouverneur en aan de minister.

Een ander voorbeeld is het al even onzinnige groot-Aalst. Groot-Aalst vormt helemaal geen zinvol geheel. Daartegenover zou een samenvoeging van Moorsel, Meldert, Baardegeem, Herdersem in één landelijke eenheid beantwoorden aan de wens van de bevolking — iets waarover wij ook altijd spreken — en, wat zeer belangrijk is, ook aan de eisen inzake leefmilieu zou voldaan zijn met een leefbare en bestuurskrachtige gemeente met meer dan 11 000 inwoners.

Deze twee voorbeelden tonen aan hoezeer het betreurenswaardig is dat wij staan voor een niet-splitsbaar artikel. De fusieoperatie zou kunnen worden ingezet, ik herhaal het nogmaals, per groep en zeker voor zeer kleine gemeenten en voor bepaalde grotere wanneer er dringende economische gegevens aanwezig zijn. Het samenbrengen van het gehele pakket in één artikel leidt ertoe dat het — ik durf het gerust zeggen — voor meer dan de helft een minder goede of doodgewoon een slechte operatie is.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Maes.

De heer Maes. — Mijnheer de Voorzitter, Heren Ministers, ook ik wil nog even in het kort tussenkomen.

Globaal gezien was de wet van 26 juli 1971 onbetwistbaar slecht, ook al zaten er enkele goede dingen in, zoals de beslissing randfederaties op te richten en in de agglomeratie Brussel aan de Vlamingen bepaalde waarborgen te verlenen.

Omdat deze wet in haar geheel veel meer slechte elementen bevatte dan goede, heeft de Volksunie destijds tegen deze wet gestemd. Wij hebben in de laatste paar weken door de C.V.P.-pers, door allerlei woordvoerders van de meerderheidspartijen en in het bijzonder hier in deze vergadering een paar dagen geleden door de minister van Binnenlandse Zaken zelf horen bevestigen hoe onvolkomen, hoe uitgehold en bijgevolg hoe verkeerd deze wet van juli 1971 wel was — en daarbij werd dan nog niet gesproken van de fameuze « liberté du père de famille » die er ook inzate — zodat wij vier jaren na datum overschot van gelijk kregen inzake onze neen-stem van destijds.

Met de wet die wij thans bespreken ziet het er ongeveer ook zo uit. Er zitten in deze wet ongetwijfeld een beperkt aantal fusies waar wij volledig kunnen mee akkoord gaan.

Voor een vrij groot aantal anderen kunnen wij weliswaar geen enthousiasme opbrengen, doch zouden er wisseloplossingen mogelijk geweest zijn, of zijn er terzelfder tijd positieve en negatieve elementen voorhanden, zodat wij er ons nog zouden kunnen bij neerleggen. Ik heb het hier vrijdag ook al gezegd, wij kunnen aannemen dat in sommige gevallen de minister als scheidsrechter moet optreden en niet met alle negatieve adviezen van de betrokken gemeenteraden kon rekening houden. Maar er zitten tenslotte in deze wet ook een aantal fusievoorstellen waarbij wij het beslist niet eens kunnen zijn, waar de negatieve adviezen en van de betrokken gemeentebesturen en van de bevolking zelf totaal unaniem zijn en waar er duidelijk aanwijzingen zijn dat niet objectieve criteria werden gevolgd maar politieke manipulatie in het spel is.

Ik wil heel vriendelijk zijn tegenover de minister en zelfs een stap verder gaan en zeggen dat wij nog enigszins kunnen aanvaarden dat

waar een duidelijke politieke beslissing werd getroffen in die zin dat om een of andere mandataris genoeg te doen een gemeente niet gefusioneerd werd, zoals bijvoorbeeld Edegem, Hove, en andere, wij dat nog niet zo erg vinden, omdat dit dan toch nog meestal, toevallig ook overeenstemt met de wensen van de plaatselijke bevolking.

Maar wat wij zeker niet kunnen aannemen dat is dat alles erop wijst dat in bepaalde gevallen tegen alles en iedereen in fusies tot stand gebracht werden alleen met de klaarblijkelijke bedoeling bepaalde meerderheden tot stand te brengen, of om bepaalde politieke figuren genoeg te doen.

Men kan dit betwisten en wij zullen pas na de komende gemeenteraadsverkiezingen van 1976 of zelfs later, kunnen uitmaken wie gelijk of wie ongelijk had, en of wij ons hier zoals het destijds in de catechismus heette, bezondigd hebben aan kwaad vermoeden en lichtvaardig oordeel.

Maar wees er van verzekerd dat wij vooral die fusies zullen in 't oog houden.

Het spreekt dan ook vanzelf dat wij ook daarom deze wet globaal bestrijden met daarbij in bijzonder nog artikel twee, en wellicht zullen wij ook binnen enkele jaren zelfs van de huidige meerderheid weer gelijk krijgen, zoals dit nu gebeurde wat de wet van 1971 betreft.

Het zal dan ook helaas weer eens in vele opzichten te laat zijn.

Daarom hebben wij enkele amendementen ingediend. Het zouden er nog heel wat meer kunnen geweest zijn, maar wij hebben ons beperkt tot de meest flagrante gevallen, die ik trouwens straks, al was het alleen maar als concrete voorbeelden van bepaalde onaanvaardbare dingen in deze wet, afzonderlijk zal verdedigen.

De meerderheid oordeelde dat amendementen op een of ander afzonderlijk fusievoorstel niet aanvaardbaar zijn. Men geeft daarbij een verkeerde voorstelling van de feiten, indien men wat dat betreft, verwijst naar hetgeen vroeger gebeurde. Vroeger mochten ook maar alleen de artikelen van een fusiewet geamendeerd worden, maar het verschil zit hem precies daar in dat er vroeger voor elke afzonderlijke fusie een afzonderlijk wetsartikel was en aldus de amendering per afzonderlijke fusie mogelijk, hetgeen nu uiteraard niet kan, vermits het hele pakket in één artikel samengebundeld werd. Het is natuurlijk maar al te duidelijk waarom dit zo gebeurde, maar het is niet omdat het duidelijk is dat het daarom aanvaardbaar wordt.

Het is inderdaad zeer duidelijk dat afzonderlijke leden van de meerderheid in hun gemeente of in hun onmiddellijke omgeving geconfronteerd met het in vele gevallen unaniem verzet van de lokale bevolking tegen een geplande fusie, zich daar ter plaatse op een of andere manier voor de vorm bij deze anti-fusiestemming hebben aangesloten en er zijn wel een paar flagrante voorbeelden aangehaald van dergelijke stellingen namen onder meer van de heren Vanderborght en Vanackere. Het spreekt vanzelf dat deze heren — en zij zijn wel niet de enige in hun geval —, voor een wellicht moeilijke beslissing zouden zijn komen te staan — de heer Hulpiau is in hetzelfde geval wat de afschaffing van de randfederaties betreft — wanneer over elk onderdeel van de huidige wet afzonderlijk had moeten gestemd worden.

De heer Leo Vanackere. — Mijnheer Maes, u weet toch wel dat u nu de waarheid niet spreekt.

De heer Maes. — Mijnheer Vanackere, ik weet dat u zich in Sint-Stevens-Woluwe in principe tegen de fusie met Zaventem heeft uitgesproken.

De heer Leo Vanackere. — Dat is niet waar.

De heer Maes. — Dat is wel waar. U kunt dat in het dossier nagaan.

De heer Leo Vanackere. — Ik vraag zo dadelijk het woord voor een persoonlijk feit.

De heer Maes. — Door de globalisatie in één pakket werd deze moeilijkheid uit de weg gegaan, maar juist daarom is het een onaanvaardbare, ondemocratische, onrechtvaardige en van onze gewone werkwijze afwijkende manier van doen geworden.

Tenslotte kom ik nog eens terug op de ons overgemaakte documentatie.

Tenzij ik mij vergis, heeft ook de minister zich op dezelfde gegevens moeten steunen om zijn beslissingen te nemen. Dit zou dan een van de verklaringen kunnen zijn voor een aantal anders onverklaarbare beslissingen.

Ik heb de moeite gedaan — ik heb er wel wat tijd aan besteed — om nog eens de lijst van de gemeenten die zich tegen een fusie uitspraken te ontleiden die achteraan aan het commissieverslag als documentatie werd toegevoegd.

Ik heb vastgesteld dat er voor sommige gemeenten vermeld staat dat er geen stemmingen zijn geweest. Dat is niet juist voor de gemeenten Sint-Stevens-Woluwe, waarvan de uitslag van de stemming in het dossier zit. Dat is evenmin juist voor Diegem, waarvan men de eenparige tegenstemming ook in het dossier kan vinden. Dit laatste geldt ook voor de gemeente Wolvtem.

Anderzijds ware het zeker mogelijk geweest — het heeft mij maar een paar telefoontjes gekost — om de uitslag van de stemming in andere gemeenten te achterhalen. Voor Vilvoorde werd de antifusiemotie aangenomen met 17 stemmen, bij 3 onthoudingen. De gemeente Buizingen stemde met 12 stemmen eenparig vóór dergelijke antifusiemotie, terwijl de gemeente Lembeek ze heeft goedgekeurd met 9 tegen 4 stemmen.

Tenslotte zijn volgende gemeenten die eenparig tegen de fusie hebben gestemd niet in de lijst opgenomen : Brussegem, Malderen, Steenhuffel, Bekkerzeel, Mollem, Relegem en Nossegem.

In volgende gemeenten heeft men hetzij verdeeld maar in meerderheid tegen of in hoofddeel tegen de fusie gestemd : Kobbegem, Meise, Londerzeel, Zaventem, Oudenaken, Sint-Laureins-Berchem, Halle, Schepdaal en Groot-Bijgaarden. Die gemeenten staan evenmin in de bijlage van het verslag vermeld.

Het spreekt vanzelf dat, als de minister zich op dergelijke onvolledige documentatie heeft moeten baseren, dit vanzelfsprekend veel kan verklaren, maar daarom blijven zijn beslissingen niet minder onaanvaardbaar. (*Applaus op de banken van de Volksunie.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de verslaggever.

De heer Leo Vanackere (persoonlijk feit). — Mijnheer de Voorzitter, ik neem het woord niet als verslaggever, maar voor een persoonlijk feit waar ik nochtans geen drama wil van maken. De bewering van de heer Maes als zou ik in mijn gemeenteraad principieel tegen de fusie hebben gestemd, is niet juist. Het moet een ieder die mij kent toch ongelooflijk voorkomen dat de houding die ik gedurende tien jaar heb aangenomen en mijn kruistocht die ik om zo te zeggen in het hele land heb gehouden om de fusies te verdedigen uiteindelijk zouden zijn uitgelopen op een principiële tegenstemming wat betreft de samenvoeging van mijn eigen gemeente.

De heer Jorissen. — Gij weet toch wat gij doet ?

De heer Leo Vanackere. — De burgemeester van mijn gemeente, nogal zenuwachtig op het ogenblik van de stemming over het advies, weigerde mij het woord te verlenen voor een stemverklaring. Ik kon mij bijgevolg alleen maar onthouden om het recht te hebben daarna een verklaring af te leggen.

Mijn houding tijdens het hele debat was de volgende :

Ik was enerzijds akkoord, om samen met de gemeenteraad te zeggen dat de gemeente Sint-Stevens-Woluwe, een welvarende gemeente met 5 000 inwoners, in staat zou zijn zelfstandig te blijven. Dat kan trouwens van vele gemeenten worden gezegd.

Maar anderzijds, indien moest worden gefusioneerd, was ik van oordeel dat de grote fusie, namelijk Zaventem, Diegem, Nossegem, Sterrebeek en Sint-Stevens-Woluwe, de beste was.

Mijnheer Maes, ik heb de indruk dat u de verkiezingsstrijd in de gemeente die na de fusie ons beiden gemeente zal zijn, vroegtijdig hebt ingezet. (*Applaus op de banken van de meerderheid.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Maes.

De heer Maes. — Mijnheer de Voorzitter, de heer Vanackere geeft mij grotendeels gelijk wanneer hij erkent in de gemeenteraad te hebben bevestigd dat de gemeente Sint-Stevens-Woluwe een zelfstandige gemeente kan blijven.

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole à propos de l'article premier, nous abordons la discussion des amendements dont la liste vous a été communiquée.

Je vous propose d'examiner d'abord les amendements dont la recevabilité est discutée. Lorsque nous nous serons prononcés sur cette recevabilité, nous aborderons l'examen d'une série d'amendements qui sont parfaitement recevables.

Nous commençons par l'examen de l'amendement de M. Pierson à l'article 1er. Il est rédigé comme suit :

Dans cet article, remplacer les mots : « 1° l'arrêté royal du 17 septembre 1975 portant fusion de communes et modification de leurs limites » par les mots : « 1° les articles suivants de l'arrêté royal du 17 septembre 1975 portant fusion de communes et modification de leurs limites :

Titre I. — Des modifications territoriales

Chapitre 1er. — Province d'Anvers

Arrondissement d'Anvers

Article 1er. Les communes d'Anvers, Berchem, Borgerhout, Deurne, Ekeren, Hoboken, Merksem et Wilrijk sont fusionnées en une nouvelle commune, qui portera le nom d'Anvers.

La nouvelle commune est autorisée à porter le titre de ville.

Art. 2. Les communes de Zwijndrecht et Burcht sont fusionnées en une nouvelle commune, qui portera le nom de Zwijndrecht.

Art. 3. Les communes de Stabroek et Hoevenen sont fusionnées en une nouvelle commune, qui portera le nom de Stabroek.

Art. 4. Est rattachée à la commune d'Essen, la partie de territoire de la commune de Kalmthout, dénommée « Kalmthoutse Hoek », et située au nord de la ligne formée par la limite est, en direction sud, des parcelles cadastrées Kalmthout, 1ère division, section A, 7e feuille, n°s 562 D 2, 562 Y 2 et 562 X 2, jusqu'à l'intersection du prolongement de cette limite avec l'axe de la « Achterse Hoevestraat ». Ensuite, par l'axe de ladite rue, en direction ouest, jusqu'à son point d'intersection avec la limite est de la parcelle cadastrée Kalmthout, 1ère division, section A, 4e feuille, n° 552 U. Ensuite, par la limite est, en direction nord, des parcelles section A, n°s 552 U et 552 R. Et enfin, par la limite séparative des parcelles section A, n°s 552 R, 552 S, 552 T, 538 A, 536 B, 535 B, 535 A, 526 et 527 N, d'une part, et des parcelles section A, n°s 492 L, 492 O, 493 C, 493 B, 495, 525 A, une parcelle non numérotée, 523 A et 522, d'autre part, jusqu'à l'intersection avec la frontière des Pays-Bas.

Art. 5. § 1er. Est rattachée à la commune de Kalmthout, la partie de territoire de la commune de Wuustwezel, dénommée « Achterbroek », et située à l'ouest de la ligne formée par :

1° l'axe du cours d'eau figurant à l'atlas des cours d'eau, sous le n° 4.01.11, en direction sud, jusqu'à l'intersection de son prolongement avec l'axe du chemin, dit « Heiken » ;

2° l'axe dudit chemin, en direction sud-est et l'axe de la « Stof Zandstraat » en direction ouest, jusqu'à son intersection avec la limite de Kalmthout.

§ 2. Est distraite de la commune de Kalmthout et rattachée à la commune d'Essen, la partie de territoire, dénommée « Kalmthoutse Hoek », située au nord de la ligne formée par la limite est, en direction sud, des parcelles cadastrées Kalmthout, 1ère division, section A, 7e feuille, n°s 562 D 2, 562 Y 2 et 562 X 2, jusqu'à l'intersection du prolongement de cette limite avec l'axe de la « Achterse Hoevestraat ». Ensuite, par l'axe de ladite rue, en direction ouest, jusqu'à son point d'intersection avec la limite est de la parcelle cadastrée Kalmthout, 1ère division, section A, 4e feuille, n° 552 U. Ensuite, par la limite est, en direction nord, des parcelles section A, n°s 552 U et 552 R. Et enfin, par la limite séparative des parcelles section A, n°s 552 R, 552 S, 552 T, 538 A, 536 B, 535 B, 535 A, 526 et 527 N, d'une part, et des parcelles section A, n°s 492 L, 492 O, 493 C, 493 B, 495, 525 A, une parcelle non numérotée, 523 A et 522, d'autre part, jusqu'à son point d'intersection avec la frontière des Pays-Bas.

Art. 6. § 1er. Les communes de Wuustwezel et Loenhout sont fusionnées en une nouvelle commune, qui portera le nom de Wuustwezel.

§ 2. Est distraite de la nouvelle commune de Wuustwezel et rattachée à la commune de Kalmthout, la partie de territoire de la commune de Wuustwezel, dénommée « Achterbroek », et située à l'ouest de la ligne formée par :

1° l'axe du cours d'eau figurant à l'atlas des cours d'eau, sous le n° 4.01.11, en direction sud, jusqu'à l'intersection de son prolongement avec l'axe du chemin, dit « Heiken » ;

2° l'axe dudit chemin, en direction sud-est, et l'axe de la « Stof Zandstraat », en direction ouest, jusqu'à son intersection avec la limite de Kalmthout.

Art. 7. Les communes de Brecht, Sint-Job-in-'t-Goor et Sint-Lenaarts sont fusionnées en une nouvelle commune, qui portera le nom de Brecht.

Est distraite de la nouvelle commune de Brecht et rattachée à la nouvelle commune de Zoersel, la partie du territoire de la commune de Brecht, dénommée « Sint-Antonius-Brecht », et située au sud de la limite nord de la parcelle cadastrée Brecht, 2e division, section I, 1ère feuille, n° 1 A.

Art. 8. Les communes de Schilde et 's-Gravenwezel sont fusionnées en une nouvelle commune, qui portera le nom de Schilde.

Art. 9. Les communes de Zoersel et Halle sont fusionnées en une nouvelle commune, qui portera le nom de Zoersel.

Est rattachée à la nouvelle commune de Zoersel, la partie de territoire de la commune de Brecht, dénommée « Sint-Antonius-Brecht », et située au sud de la limite nord de la parcelle cadastrée Brecht, 2e division, section I, 1re feuille, n° 1 A.

Art. 10. Les communes de Westmalle et Oostmalle sont fusionnées en une nouvelle commune, qui portera le nom de Westmalle.

Art. 11 à 488 (Voir pages 87 à 199 de l'annexe du document de la Chambre des représentants n° 652-1, du 6 octobre 1975.)

Art. 489. § 1. Les communes d'Havelange, Barvaux-Condroz, Flostoy, Jeneffe, Maffe, Méan, Miécret, Porcheresse et Verlée sont fusionnées en une nouvelle commune, qui portera le nom d'Havelange.

§ 2. Est distrait de la nouvelle commune d'Havelange et rattaché à la nouvelle commune de Somme-Leuze, le territoire, domaine privé et domaine public, repris sur la feuille du plan cadastral de Maffe, section C, première feuille.

Art. 490. § 1. Les communes de Vresse, Alle, Bohan, Nafraiture, Orchimont et Sugny (province de Luxembourg) sont fusionnées en une nouvelle commune, qui portera le nom de Vresse-sur-Semois.

§ 2. Est rattachée au territoire de la nouvelle commune de Vresse-sur-Semois, la partie du territoire de la nouvelle commune de Gedinne, correspondant à tout le territoire, chemins et routes y compris de l'enclave de l'ancienne commune de Louette-Saint-Denis, repris sur la feuille du plan cadastral, intitulée Louette-Saint-Denis, section D.

§ 3. Est distraite de la nouvelle commune de Vresse-sur-Semois et rattachée à la nouvelle commune de Bouillon, la partie du territoire de l'ancienne commune d'Alle, située au sud de l'ancien chemin de Sugny à Corbion, n° 192, assiette du chemin comprise.

§ 4. La nouvelle commune de Vresse-sur-Semois fait partie de l'arrondissement administratif de Dinant.

La limite entre les provinces de Namur et de Luxembourg et les arrondissements administratifs de Dinant et de Neufchâteau est modifiée selon le même tracé que la limite entre les nouvelles communes de Vresse-sur-Semois et de Bouillon.

Arrondissement de Philippeville

Art. 491. § 1. Les communes de Philippeville, Fagnolle, Franchimont, Jamagne, Jamiolle, Merlemont, Neuville, Omezée, Roly, Romedenne, Samart, Sart-en-Fagne, Sautour, Surice, Villers-en-Fagne, Villers-le-Gambon et Vodecée sont fusionnées en une nouvelle commune, qui portera le nom de Philippeville.

La nouvelle commune est autorisée à porter le titre de ville.

§ 2. Est rattachée à la nouvelle commune de Philippeville et distraite de la nouvelle commune de Viroinval, toute la partie de territoire, domaine privé et domaine public, reprise sur la feuille du plan cadastral de Dourbes, section A, feuille unique.

En conséquence, la nouvelle limite entre la commune de Philippeville et la commune de Viroinval est représentée par le bord sud, limite du domaine public du chemin de Fagnolle à Matagne-la-Petite.

Art. 492. Les communes de Couvin, Aublain, Boussu-en-Fagne, Brûly, Brûly-de-Pesche, Cul-des-Sarts, Dailly, Frasnes, Gonriex, Mariembourg, Pesche, Petigny, Petite-Chapelle et Presgaux sont fusionnées en une nouvelle commune, qui portera le nom de Couvin.

Art. 493. § 1. Les communes de Florennes, Corenne, Flavion, Hanzinelle, Hanzinne, Hemptinne, Morialmé, Morville, Rosée, Saint-Aubin et Thy-le-Bauduin sont fusionnées en une nouvelle commune, qui portera le nom de Florennes.

§ 2. Est rattachée à la nouvelle commune de Florennes et distraite de la nouvelle commune de Mettet, la partie de territoire de l'ancienne commune d'Oret, située au sud de l'axe de la route de Fraire.

En conséquence, la nouvelle limite entre les communes de Florennes et de Mettet est représentée par l'axe de la route de Rouillon à Fraire.

§ 3. La nouvelle commune de Florennes fait partie de l'arrondissement administratif de Philippeville.

La limite entre les arrondissements administratifs de Philippeville et de Namur est modifiée selon le même tracé que la limite entre les nouvelles communes de Florennes et de Mettet.

Art. 494. § 1. Les communes de Walcourt, Berzée, Castillon, Chastres, Clermont, Fontenelle, Fraire, Gourdinne, Laneffe, Pry, Rognée, Somzée,

Tarcienne, Thy-le-Château, Vogenée et Yves-Gomezée sont fusionnées en une nouvelle commune, qui portera le nom de Walcourt.

§ 2. Est rattachée à la nouvelle commune de Walcourt et distraite de la nouvelle commune de Cerfontaine, toute la partie de territoire, domaine privé et domaine public, reprise sur les feuilles des plans cadastraux de Silenrieux, section A, deuxième feuille et section B, première feuille.

Art. 495. § 1. Les communes de Cerfontaine, Daussois, Senzeille, Soumoy, Villers-deux-Eglises et Silenrieux sont fusionnées en une nouvelle commune, qui portera le nom de Cerfontaine.

§ 2. Est distraite de la nouvelle commune de Cerfontaine et rattachée à la nouvelle commune de Walcourt, toute la partie de territoire, domaine privé et domaine public, reprise sur les feuilles des plans cadastraux de Silenrieux, section A, deuxième feuille, et section B, première feuille.

Art. 496. Les communes de Doische, Gimnée, Gochenée, Matagne-la-Grande, Matagne-la-Petite, Niverlée, Romerée, Soulmé, Vaucelles et Vodelée sont fusionnées en une nouvelle commune, qui portera le nom de Doische.

Art. 497. § 1er. Les communes de Olloy-sur-Viroin, Dourbes, Le Mesnil, Mazée, Nismes, Oignies-en-Thiérache, Treignes et Verviers-sur-Viroin sont fusionnées en une nouvelle commune, qui portera le nom de Viroinval.

§ 2. Est distraite de la nouvelle commune de Viroinval et rattachée à la nouvelle commune de Philippeville, toute la partie de territoire, domaine privé et domaine public, reprise sur la feuille du plan cadastral de Dourbes, section A, feuille unique.

En conséquence, la nouvelle limite entre la commune de Philippeville et la commune de Viroinval est représentée par le bord sud, limite du domaine public du chemin de Fagnolle à Matagne-la-Petite.

Titre II. — Dispositions finales

Art. 498. Le présent arrêté entrera en vigueur le jour de la publication de la loi de ratification.

Toutefois, les dispositions de l'article 1er ne sortent leurs effets que le jour de l'installation du nouveau conseil communal issu des élections communales de 1982.

Les dispositions prévues aux articles 2 à 497 ne sortent leurs effets que le jour de l'installation du nouveau conseil communal issu des élections communales de 1976.

Art. 499. Notre Ministre de l'Intérieur est chargé de l'exécution du présent arrêté.

In dit artikel, de woorden : « 1° het koninklijk besluit van 17 september 1975 houdende samenvoeging van gemeenten en wijziging van hun grenzen » te vervangen door : « 1° de onderstaande artikelen van het koninklijk besluit van 17 september 1975 houdende samenvoeging van gemeenten en wijziging van hun grenzen »

Titel I. — Gebiedswijzigingen

Hoofdstuk I. — Provincie Antwerpen

Arrondissement Antwerpen

Artikel 1. De gemeenten Antwerpen, Berchem, Borgerhout, Deurne, Ekeren, Hoboken, Merksem en Wilrijk worden samengevoegd tot een nieuwe gemeente, genaamd Antwerpen.

De nieuwe gemeente wordt gemachtigd de titel van stad te dragen.

Art. 2. De gemeenten Zwiindrecht en Burcht worden samengevoegd tot een nieuwe gemeente, genaamd Zwiindrecht.

Art. 3. De gemeenten Stabroek en Hoevenen worden samengevoegd tot een nieuwe gemeente, genaamd Stabroek.

Art. 4. Bij de gemeente Essen wordt gevoegd het gebiedsdeel van de gemeente Kalmthout, genaamd « Kalmthoutse Hoek », en gelegen ten noorden van de lijn gevormd door de oostelijke grens in zuidelijke richting der percelen, kadastraal gekend Kalmthout, 1ste afdeling, sectie A, 7^e blad, nrs. 562 D 2, 562 Y 2 en 562 X 2, tot waar het verlengde van deze grens de as van de « Achterse Hoestraat » bereikt. Verder de as van evengenoemde straat in westelijke richting tot waar de oostelijke grens van het perceel, kadastraal gekend Kalmthout, 1ste afdeling, sectie A, 4^e blad, nr. 552 U, wordt bereikt. Vervolgens de oostelijke grens in noordelijke richting van de percelen, sectie A, nrs. 552 U en 552 R. En ten slotte de grens tussen eensdeels de percelen sectie A, nrs. 552 R, 552 S, 552 T, 538 A, 536 B, 535 B, 535 A, 526 en 527 N en anderdeels de percelen, sectie A, nrs. 492 L,

492 O, 493 C, 493 B, 495, 525 A, een ongenummerd perceel, 523 A en 522 waar de grens met Nederland wordt bereikt.

Art. 5. § 1. Bij de gemeente Kalmthout, wordt gevoegd het gebiedsdeel van de gemeente Wuustwezel, genaamd «Achterbroek», en gelegen ten westen van de lijn gevormd door :

1° de as van de waterloop, gekend in de atlas der waterlopen, onder het nr. 4.01.11 in zuidelijke richting tot waar het verlengde de as van de weg genaamd «Heiken» bereikt;

2° de as van voormelde weg in zuidoostelijke richting en de as van de «Stof Zandstraat», in westelijke richting tot waar deze de grens met Kalmthout bereikt.

§ 2. Van de gemeente Kalmthout wordt afgesplitst en gevoegd bij de gemeente Essen het gebiedsdeel genaamd «Kalmthoutse hoek» en gelegen ten noorden van de lijn gevormd door de oostelijke grens in zuidelijke richting der percelen, kadastraal gekend Kalmthout, 1° afdeling, sectie A, 7° blad, nrs. 562 D 2, 562 Y 2 en 562 X 2, tot waar het verlengde van deze grens de as van de «Achterse Hoevestraat» bereikt. Verder de as van evengenoemde straat in westelijke richting tot waar de oostelijke grens van het perceel, kadastraal gekend Kalmthout, 1° afdeling, sectie A, 4° blad, nr. 552 U, wordt bereikt. Vervolgens de oostelijke grens in noordelijke richting van de percelen, sectie A, nrs. 552 U en 552 R. En tenslotte de grens tussen eensdeels de percelen sectie A, nrs. 552 R, 552 S, 552 T, 538 A, 536 B, 535 B, 535 A, 526 en 527 N en anderdeels de percelen, sectie A, nrs. 492 L, 492 O, 493 C, 493 B, 495, 525 A, een ongenummerd perceel, 523 A en 522 waar de grens met Nederland wordt bereikt.

Art. 6. § 1. De gemeenten Wuustwezel en Loenhout worden samen-gevoegd tot een nieuwe gemeente, genaamd Wuustwezel.

§ 2. Van de nieuwe gemeente Wuustwezel wordt afgesplitst en gevoegd bij de gemeente Kalmthout, het gebiedsdeel van de gemeente Wuustwezel genaamd «Achterbroek» en gelegen ten westen van de lijn gevormd door :

1° de as van de waterloop, gekend in de atlas der waterlopen, onder het nr. 4.01.11 in zuidelijke richting tot waar het verlengde de as van de weg genaamd «Heiken» bereikt;

2° de as van voormelde weg in zuidoostelijke richting en de as van de «Stof Zandstraat» in westelijke richting tot waar deze de grens met Kalmthout bereikt.

Art. 7. De gemeenten Brecht, Sint-Job-in-'t-Goor en Sint-Lenaarts worden samengevoegd tot een nieuwe gemeente, genaamd Brecht.

Van de nieuwe gemeente Brecht wordt afgesplitst en gevoegd bij de nieuwe gemeente Zoersel, het gebiedsdeel van de gemeente Brecht, genaamd «Sint-Antonius-Brecht» en gelegen ten zuiden van de noordelijke perceelsgrens, kadastraal gekend, Brecht, 2° afdeling, sectie I, 1ste blad, nr. 1 A.

Art. 8. De gemeenten Schilde en 's-Gravenwezel worden samengevoegd tot een nieuwe gemeente, genaamd Schilde.

Art. 9. De gemeenten Zoersel en Halle worden samengevoegd tot een nieuwe gemeente, genaamd Zoersel.

Bij de nieuwe gemeente Zoersel wordt gevoegd het gebiedsdeel van de gemeente Brecht, genaamd «Sint-Antonius-Brecht», en gelegen ten zuiden van de noordelijke perceelsgrens, kadastraal gekend, Brecht, 2° afdeling, sectie I, 1ste blad, nr. 1 A.

Art. 10. De gemeenten Westmalle en Oostmalle worden samengevoegd tot een nieuwe gemeente, genaamd Westmalle.

Art. 11 tot 488 (Zie blz. 87 tot 199 van de bijlage bij het Gedr. St. van de Kamer van Volksvertegenwoordigers nr. 652-I, van 6 oktober 1975.)

Art. 489. § 1. De gemeenten Havelange, Barvaux-Condroy, Flostoy, Jeneffe, Maffe, Méan, Miécret, Porcheresse en Verlée worden samen-gevoegd tot een nieuwe gemeente, genaamd Havelange.

§ 2. Van de nieuwe gemeente Havelange wordt afgescheiden en bij de nieuwe gemeente Somme-Leuze gevoegd het gehele gebied, privé-domein en openbaar domein voorkomende op het kadastraal planblad van Maffe, sectie C, eerste blad.

Art. 490. § 1. De gemeenten Vresse, Alle, Bohan, Nafrature, Orchimont en Sugny (provincie Luxemburg) worden samengevoegd tot een nieuwe gemeente, genaamd Vresse-sur-Semois.

§ 2. Bij het grondgebied van de nieuwe gemeente Vresse-sur-Semois wordt gevoegd het gedeelte van het grondgebied van de nieuwe gemeente Gedinne, overeenstemmende met het gehele gebied, met inbegrip van het weggennet van de enclave van de vroegere gemeente Louette-Saint-Denis, voorkomende op het kadastraal planblad Louette-Saint-Denis, sectie D.

§ 3. Van de nieuwe gemeente Vresse-sur-Semois wordt afgescheiden en bij de nieuwe gemeente Bouillon gevoegd, het gebiedsdeel van de

vroegere gemeente Alle, gelegen ten zuiden van de oude weg van Sugny naar Corbion, nr. 192, aardebaan inbegrepen.

§ 4. De nieuwe gemeente Vresse-sur-Semois maakt deel uit van het administratief arrondissement Dinant.

De grens tussen de provincies Namen en Luxemburg en tussen de administratieve arrondissementen Dinant en Neufchâteau, wordt gewijzigd volgens hetzelfde tracé als de grens tussen de nieuwe gemeenten Vresse-sur-Semois en Bouillon.

Arrondissement Philippeville

Art. 491. § 1. De gemeenten Philippeville, Fagnolle, Franchimont, Jamagne, Jamiolle, Merlemont, Neuville, Omezée, Roly, Romedenne, Samart, Sart-en-Fagne, Sautour, Surice, Villers-en-Fagne, Villers-le-Gambon en Vodecée worden samengevoegd tot een nieuwe gemeente, genaamd Philippeville.

De nieuwe gemeente wordt gemachtigd de titel van stad te dragen.

§ 2. Bij de nieuwe gemeente Philippeville wordt gevoegd en van de nieuwe gemeente Viroinval afgescheiden het gehele gebiedsdeel, privé-domein en openbaar domein, voorkomende op het kadastraal planblad van Dourbes, sectie A, enig blad.

Bijgevolg wordt de nieuwe grens tussen de gemeenten Philippeville en Viroinval bepaald door de zuidrand van de weg Fagnolle - Matagne-la-Petite, grens van het openbaar domein.

Art. 492. De gemeenten Couvin, Aublain, Boussu-en-Fagne, Brûly, Brûly-de-Pesche, Cul-des-Sarts, Dailly, Frasnes, Gonrioux, Mariembourg, Pesche, Petitigny, Petite-Chapelle en Presgaux worden samengevoegd tot een nieuwe gemeente, genaamd Couvin.

Art. 493. § 1. De gemeenten Florennes, Corenne, Flavion, Hanzinelle, Hanzinne, Hemptinne, Morialmé, Morville, Rosée, Saint-Aubin en Thy-le-Bauduin worden samengevoegd tot een nieuwe gemeente, genaamd Florennes.

§ 2. Bij de nieuwe gemeente Florennes wordt gevoegd en afgescheiden van de nieuwe gemeente Mettet het gebiedsdeel van de vroegere gemeente Oret, dat gelegen is ten zuiden van de as van de weg naar Fraire.

Bijgevolg ligt de nieuwe grens tussen de gemeenten Florennes en Mettet op de as van de weg Rouillon - Fraire.

§ 3. De nieuwe gemeente Florennes maakt deel uit van het administratief arrondissement Philippeville.

De grens tussen de administratieve arrondissementen Philippeville en Namen wordt gewijzigd volgens hetzelfde tracé als de grens tussen de nieuwe gemeenten Florennes en Mettet.

Art. 494. § 1. De gemeenten Walcourt, Berzée, Castillon, Chastres, Clermont, Fontenelle, Fraire, Gourdinne, Lanefte, Pry, Rognée, Somzée, Tarcienne, Thy-le-Château, Vogenée en Yves-Gomezée worden samengevoegd tot een nieuwe gemeente, genaamd Walcourt.

§ 2. Bij de nieuwe gemeente Walcourt wordt gevoegd en van de nieuwe gemeenten Cerfontaine afgescheiden het gehele gebiedsdeel, privé-domein en openbaar domein, voorkomende op de kadastrale planbladen van Silenrioux, sectie A, tweede blad, en sectie B, eerste blad.

Art. 495. § 1. De gemeenten Cerfontaine, Daussois, Senzeille, Soumoy, Villers-Deux-Eglises en Silenrioux worden samengevoegd tot een nieuwe gemeente, genaamd Cerfontaine.

§ 2. Van de nieuwe gemeente Cerfontaine wordt afgescheiden en bij de nieuwe gemeente Walcourt gevoegd, het gehele gebiedsdeel, privé-domein en openbaar domein, voorkomende op de kadastrale planbladen van Silenrioux, sectie A, tweede blad en sectie B, eerste blad.

Art. 496. De gemeenten Doische, Gimmée, Gochenée, Matagne-la-Grande, Matagne-la-Petite, Niverlée, Romerée, Soulmé, Vaucelles en Vodelée worden samengevoegd tot een nieuwe gemeente, genaamd Doische.

Art. 497. § 1. De gemeenten Olloy-sur-Viroin, Dourbes, Le Mesnil, Mazée, Nismes, Oignies-en-Thiérache, Treignes en Verves-sur-Viroin worden samengevoegd tot een nieuwe gemeente, genaamd Viroinval.

§ 2. Van de nieuwe gemeente Viroinval wordt afgescheiden en bij de nieuwe gemeente Philippeville gevoegd, het gebiedsdeel, privé-domein en openbaar domein, voorkomende op het kadastraal planblad van Dourbes, sectie A, enig blad.

Bijgevolg wordt de nieuwe grens tussen de gemeenten Philippeville en Viroinval bepaald door de zuidrand van de weg Fagnolle - Matagne-la-Petite, grens van het openbaar domein.

Titel II. — Slotbepalingen

Art. 498. Dit besluit treedt in werking op de dag van de bekendmaking van de bekrachtigingswet.

De bepalingen vervat in artikel 1 hebben evenwel eerst uitwerking op de dag van de installatie van de nieuwe gemeenteraad, na de gemeenteraadsverkiezingen van 1982.

De bepalingen vervat in de artikelen 2 tot en met 497 hebben eerst uitwerking op de dag van de installatie van de gemeenteraad van de nieuwe gemeente, na de gemeenteraadsverkiezingen van 1976.

Art. 499. Onze Minister van Binnenlandse Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit.»

La parole est à M. Pierson.

M. Pierson. — Monsieur le Président, cet amendement a pour objet d'insérer dans le texte de la loi celui de l'arrêté royal du 17 septembre 1975 qui n'est reproduit qu'en annexe du projet soumis à notre ratification. M. de Stexhe a prétendu que j'ai eu l'ambition de me parer des plumes du paon, espérant ainsi pouvoir me vanter d'avoir fait passer le plan Michel, puisque mon amendement le présente à la ratification des Chambres sans modification aucune.

Le fait d'être juriste n'empêche pas, vous le constatez, d'avoir des talents de caricaturiste. C'est le cas de M. de Stexhe.

Non, Monsieur de Stexhe, mon ambition est moins personnelle. Le but de mon amendement est de faire réintégrer nos travaux dans la constitutionnalité et la légalité.

Je suis, dès lors, très surpris d'apprendre que le Sénat s'apprête à contester sa recevabilité, dont, à mon sens, on ne peut douter un seul instant.

En effet, je ne modifie pas un iota à l'arrêté royal. Je propose de l'insérer dans la loi, de manière que celle-ci ratifie un texte bien défini et qu'il ne s'agisse plus d'une annexe de quelque deux cents pages établie par le pouvoir exécutif et à laquelle la loi se bornerait à faire référence. Je reprends à cet égard les termes mêmes de l'avis du Conseil d'Etat : cette manière de procéder ne satisfait pas aux exigences constitutionnelles.

J'ajoute que mon amendement tend à faire respecter l'interprétation qu'avaient donnée tant le législateur de 1961 que l'exécutif à la portée de la délégation de pouvoirs consentie. Tous deux avaient, en effet, affirmé que la ratification des arrêtés portant fusion de communes se ferait de manière à permettre au législateur de se prononcer fusion par fusion.

Enfin, dois-je rappeler qu'on eut recours à cette procédure notamment en 1964, 1970 et 1971 ?

La loi de ratification contenait chaque fois le résumé de l'arrêté royal ou des arrêtés royaux proposant des fusions. Le vote par division était ainsi possible et les articles 41 et 42 de la Constitution étaient respectés.

Le refus de mon amendement, qui ne modifie en rien l'arrêté royal proposé par le gouvernement et se borne à l'insérer dans le texte de la loi, n'aurait qu'une seule justification : votre peur de voir refuser une ou quelques fusions.

Mais ceci relève précisément de la compétence du Parlement et vous ne pouvez la lui enlever qu'en violant non seulement la Constitution mais aussi la loi qui vous délègue certains pouvoirs, cette délégation n'ayant été consentie qu'à la condition que ne fussent pas éludées les principes contenus dans les articles 41 et 42 de la Constitution.

Je suis dès lors convaincu que même la majorité votera mon amendement. (*Applaudissements sur les bancs socialistes et sur certains bancs de la Volksunie et du F.D.F.-R.W.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Calewaert.

De heer Calewaert. — Mijnheer de Voorzitter, Heren Ministers, Dames en Heren, wanneer een amendement is ingediend om het koninklijk besluit in de wet op te nemen, dan is het in ons aller belang dit amendement te aanvaarden, omdat het de twijfel die gerezen is, ons inziens ten onrechte, door het door de regering ingenomen standpunt hierdoor volledig wordt opgeheven.

Er was betwisting over de stelling dat de wetgever delegatie heeft gegeven aan de uitvoerende macht om fusievoorstellen uit te werken. Ik zal niet verder ingaan op de in dit verband gebruikte bewoordingen. Het zou gaan om een koninklijk besluit, dat eigenlijk een wetsontwerp zou zijn, een wetsontwerp *sui generis*, enz.

De heer Pierson, terecht, meen ik, heeft elke twijfel willen opheffen door te poneren dat wij het door de regering geformuleerde voorstel in de wet zelf zouden opnemen. Dan is er geen betwisting meer mogelijk. Dan staan wij voor een zuivere toestand.

Ik heb de eer gehad in de loop van de debatten enkele vragen te stellen aan de minister. Op één vraag, hoewel zeer duidelijk gesteld, heb ik tot nu toe geen antwoord gekregen. Ik verzoek alle collega's, de juristen en de anderen, zich daarover te bezinnen.

Als de wetgever delegatie geeft aan de uitvoerende macht, mits bepaalde voorwaarden, die zijn, consultatie van de gemeenten en bekrachtiging — het woord is misschien verkeerd gekozen — van de voorstellen die door de regering zullen worden gedaan, hoe zal de wetgever dan kunnen controleren of die voorwaarden nageleefd zijn? Die controle kan immers alleen maar gebeuren bij elk fusievoorstel. Dan moet telkens worden nagegaan of werkelijk aan deze voorwaarden is voldaan. Men kan echter niet nagaan of aan deze wettelijke voorwaarden is voldaan — over het algemeen — bij de 497 fusievoorstellen. Om de wettige voorwaarden te kunnen nagaan moet men noodzakelijkerwijze fusie per fusie bestuderen, en nagaan of de bij de wet voorgestelde criteria, de « overwegingen », aanwezig zijn. En of daarna de consultaties gebeurd zijn in de bij de wet geëiste vorm. Slechts dan kan men iets bekrachtigen.

Mijnheer de Minister, u is mij het antwoord op mijn vraag én in de commissie, én hier, schuldig gebleven. Ik kan niet oordelen of dat alles in orde is volgens de wet voor een pakket van 497 fusies. Ik kan dat niet, en u evenmin, Mijnheer de Minister.

Dat kan trouwens niemand van ons. Wij kunnen maar controle uitoefenen wanneer wij ter gelegenheid van elk fusievoorstel kunnen nagaan of de bij de wet voorgeschreven voorwaarden aanwezig zijn. Het kan eenvoudig niet anders. Ik zie niet in wat u daarop kunt antwoorden. U hebt mij in de commissie gezegd — en ik herhaal het omdat het de absurditeit aantoont waarheen deze redenering leidt — dat indien één fusie wordt verworpen, het hele pakket moet worden verworpen; ziedaar de taak van het Parlement.

Ik antwoord u daarop dat het Parlement, indien het uw stelling aanneemt, zelfs geen controle op die ene of verschillende fusies kan uitoefenen, tenzij ze uit het koninklijk besluit worden gelicht en indien op elk van die fusies de bij de wet voorgeschreven controle wordt uitoefend, indien dus de bij de wet voorgeschreven voorwaarden door de wetgever worden getoetst aan de wet die hijzelf heeft gemaakt.

Ik kan mij niet voorstellen dat men over een pak van 200 bladzijden ineens kan oordelen. Dat gaat niet op. Ik zeg aan al de juristen hier aanwezig — ook aan al de andere collega's, want het is meer een kwestie van gezond verstand dan van juridische redenering — dat vermits voorwaarden werden opgelegd voor de fusies alle vorige ministers begrepen hebben dat controle daarop moest worden uitgevoerd. Herhaaldelijk is er hier op gewezen dat bij alle fusievoorstellen en al de fusies die vroeger reeds verwezenlijkt werden, er altijd met die regel rekening werd gehouden. Het kan niet anders, Mijnheer de Voorzitter. Ik zie geen andere oplossing. Dat iemand mij uitlegge hoe het mogelijk zou zijn de wettelijke voorwaarden te controleren indien men niet fusie per fusie kan nagaan.

Indien men dit amendement aanvaardt, dan is elk probleem opgelost en dan is elke betwisting uitgesloten.

Indien het Parlement zijn rol wil spelen, indien het betwistingen wil uitschakelen die alleen maar tijdverlies kunnen betekenen en niets bijbrengen, dan is dit amendement de oplossing voor alle problemen die desbetreffend kunnen rijzen. (*Applaus op de socialistische banken.*)

M. Pierson. — Monsieur le Président, je demande la parole sur la base de l'article 25 du règlement.

M. le Président. — La parole est à M. Pierson.

M. Pierson. — Monsieur le Président, Mesdames, Messieurs, alors que nous sommes à la veille d'aborder la discussion de la loi-programme, le groupe socialiste ne peut rester insensible à l'appel commun lancé par les centrales syndicales de la F.G.T.B. et de la C.S.C., en vue d'une cessation de travail ce mardi 23 décembre de 11 à 12 heures. Nous demandons dès lors une suspension de nos travaux pendant une heure.

Le groupe socialiste s'engage à ce que cette interruption n'ait pas de conséquence sur le déroulement et l'achèvement de la discussion des points à l'ordre du jour. Nous sommes d'ailleurs disposés à avancer d'une heure la reprise de la séance de cet après-midi.

Toutefois, je dois ajouter que, de toute manière, nous avons décidé de quitter la séance pendant une heure. Nous espérons que le Sénat prendra une décision conforme à notre souhait et qu'à tout le moins, des élus d'autres groupes politiques se joindront à nous dans un même respect de l'appel des deux centrales syndicales. (*Applaudissements sur les bancs socialistes et sur certains autres bancs.*)

M. le Président. — La parole est à M. Leynen.

M. Leynen. — Monsieur le Président, je propose au Sénat de poursuivre normalement ses travaux, comme il avait été convenu la semaine dernière.

M. le Président. — Nous sommes saisis d'une demande de suspension de nos travaux pendant une heure. Le Sénat doit se prononcer à cet égard.

Het woord is aan de heer Jorissen.

De heer Jorissen. — Mijnheer de Voorzitter, het is tot nog toe steeds de gewoonte geweest, wanneer een fractie een onderbreking van de vergadering vraagt, dat deze wordt toegestaan. Ik geef toe dat de argumentatie die thans wordt aangevoerd, niet de klassieke is. Toch meen ik dat wij dit debat niet mogen vervalsen door de besprekingen verder te zetten alsof niets zou zijn gebeurd.

Derhalve vraag ik dat wij dit zouden beschouwen als een normaal verzoek tot schorsing en wij dus onze werkzaamheden gedurende een uur zouden onderbreken, met dien verstande dat wij binnen de grenzen van onze afspraak blijven. Dit is beslist onze bedoeling en naar ik aanneem ook van de B.S.P.

Indien onze agenda toch wordt afgehandeld vandaag, zou ik vragen deze onderbreking toe te staan.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Leynen.

De heer Leynen. — Mijnheer de Voorzitter, ik kan moeilijk ingaan op het verzoek van de heer Jorissen. De regel van de fair-play wil dat, wanneer een fractie een schorsing vraagt om te beraadslagen over een aangelegenheid die ter sprake is gekomen, dit wordt toegestaan.

Thans wordt echter een schorsing gevraagd met een uitgesproken politieke betekenis om de meerderheid in verlegenheid te brengen. Derhalve kan ik, namens de meerderheid, het verzoek tot schorsing niet aanvaarden. (*Applaus op de banken van de meerderheid.*)

M. le Président. — La parole est à M. Lagasse sur la demande de suspension.

M. Lagasse. — Monsieur le Président, il y a plus de dix ans que je siége dans cette assemblée, et c'est la première fois que j'entends refuser une suspension de séance.

M. Defraigne, Ministre des Travaux publics. — C'est aussi la première fois qu'on la demande pour de semblables motifs.

M. Lagasse. — Il y a là une rupture stupéfiante avec la jurisprudence de cette assemblée. (*Exclamations sur les bancs de la majorité.*)

M. Defraigne, Ministre des Travaux publics. — Soyez sérieux.

M. Lagasse. — Je dis que c'est la première fois que je vois un parti de la majorité s'opposer à une demande de suspension de séance exprimée par le chef d'un groupe de l'opposition. Jamais, jusqu'à présent, on n'a demandé la raison pour laquelle un parti désirait une suspension et jamais on ne l'a discutée.

M. Defraigne, Ministre des Travaux publics. — On vient de la donner, cette raison.

M. Lagasse. — Cette attitude me paraît d'autant plus surprenante que l'engagement a été pris, publiquement et solennellement, que la suspension n'aurait aucune incidence sur le calendrier et l'horaire de nos travaux, qui seront en tout cas terminés ce soir.

Je ne puis donc qu'appuyer, au nom du F.D.F., la demande de suspension de séance. (*Applaudissements sur les bancs du F.D.F.-R.W. et sur les bancs socialistes.*)

M. le Président. — Nous devons nous prononcer sur la demande de suspension.

J'aurais disposé de plus de temps pour y réfléchir si j'en avais été informé au préalable. Mais il me semble que les raisons invoquées publiquement ne concernent pas les commodités du Sénat et confèrent, par conséquent, à cette demande de suspension un caractère inhabituel.

Ceci étant dit, nous pouvons envisager deux solutions.

La première serait de continuer nos travaux sans désespérer. La seconde serait que vous m'accordiez quelques minutes pour consulter les chefs de groupe. Mon sentiment est que la deuxième solution est préférable. Pouvons-nous nous déclarer d'accord sur cette procédure? (*Assentiment.*)

Il en sera donc ainsi.

— La séance est suspendue à 11 heures.

De vergadering wordt geschorst te 11 uur.

Elle est reprise à 11 h 15 m.

Ze wordt hervat te 11 u. 15 m (en l'absence du groupe socialiste).

M. le Président. — La séance est reprise.

De vergadering is hervat.

Nous allons voter sur la motion introduite par M. Pierson.

La parole est à M. Lagasse.

M. Lagasse. — Monsieur le Président, Mesdames, Messieurs, je n'entends pas examiner ici les motifs avancés par le chef du groupe socialiste pour demander cette suspension de séance. Qu'on emploie les termes suspension de séance ou ajournement, peu importe, j'estime que nous n'avons pas à discuter des raisons pour lesquelles cette demande a été introduite.

Au nom du F.D.F., je dois constater que par suite de cet élément imprévu, il est très difficile pour le Sénat de continuer immédiatement les travaux qu'il a engagés depuis une semaine. Nous estimons qu'il faudrait suspendre les travaux jusqu'à midi.

De heer Jorissen. — Zeer juist.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Jorissen.

De heer Jorissen. — Mijnheer de Voorzitter, wij zullen de vergadering niet verlaten maar wij zullen wel zien of men dit incident niet misbruikt om de volgorde van de werkzaamheden te bruskieren.

Indien wij dit vaststellen, zullen wij op onze beurt een schorsing vragen opdat onze fractie zich zou kunnen beraden.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Leynen.

De heer Leynen. — Mijnheer de Voorzitter, zoals ik tijdens de vergadering van de fractieleiders heb gezegd, zal de meerderheid geen enkel maneuver aanwenden.

Wij wensen alleen onze werkzaamheden normaal voort te zetten, zoals vorige week werd overeengekomen.

M. le Président. — La parole est à M. Hougardy.

M. Hougardy. — Toutes ces querelles sont bien inutiles, vous oubliez la position délicate du personnel dans cette affaire. Vous avez mal organisé l'ordre des travaux. Si vous aviez été assez forts pour obliger simultanément l'examen d'un projet ici et d'un autre à la Chambre, tout cela ne serait pas arrivé. Vous ne songez pas aux prestations tardives du personnel. Vous me rétorquerez que c'est de la démagogie. Votre opinion, je m'en fous! (*Applaudissements sur divers bancs.*)

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole, je mets aux voix la demande de suspension de séance introduite par M. Pierson.

Wij stemmen over het verzoek van de heer Pierson tot schorsing van de vergadering.

— Cette demande, mise aux voix par assis et levé, n'est pas adoptée.

Deze aanvraag, bij zitten en opstaan in stemming gebracht, wordt niet aangenomen.

M. le Président. — Je demande aux membres de cette assemblée de poursuivre nos débats de telle manière qu'ils conservent le climat de sénérité qui régnait ici avant l'incident.

La parole est à M. Hambye.

M. Hambye. — Monsieur le Président, chers collègues, peut-être pourrait-il sembler anormal de répondre en détail aux arguments développés à cette tribune il y a un instant par MM. Pierson et Calewaert. Je constate toutefois qu'après le rejet de la demande d'ajournement, une partie de l'opposition est restée en séance et qu'à défaut de pouvoir m'adresser aux absents, je vais m'efforcer de convaincre les membres de l'opposition encore présents du bien-fondé de la thèse gouvernementale.

En réalité, la question qui nous est posée par l'amendement de M. Pierson, en dehors de sa rédaction elle-même, est celle de savoir si, dans le cadre des lois de 1961 et de 1971, le Parlement, les Chambres législatives, ont renoncé en tout ou partie à leurs prérogatives constitutionnelles et plus particulièrement à se prévaloir des dispositions des articles 41 et surtout 42 de la Constitution.

Malgré le débat consacré la semaine dernière aux questions purement juridiques que pose le projet de loi en discussion, les opinions restent partagées sinon opposées. Je sais qu'à cette occasion, on pourrait faire de longs commentaires quant à la relativité du droit.

Après 45 ans de pratique judiciaire, je dois bien reconnaître que les mêmes textes de loi sont interprétés différemment selon les juridictions et parfois même par les mêmes tribunaux, avec les mêmes juges au siège.

Nous avons connu dans notre histoire judiciaire ce qu'on appelle les glorieux retours de jurisprudence où la Cour de cassation, brûlant ce qu'elle avait précédemment adoré, modifie fondamentalement des décisions que tout le monde considérait comme définitives.

Nous savons aussi quels sont les principes de l'interprétation du droit et que les tribunaux, au moins, ont très largement tendance à négliger des déclarations faites à la tribune des assemblées parlementaires lorsqu'ils croient trouver dans le texte de la loi tous les éléments nécessaires à une application correcte.

Mais à l'occasion de la discussion d'un amendement, il faut se borner et essayer de rester dans le cadre de ces lois et d'en préciser également la limite d'application.

Rappelons les faits : en 1960, le gouvernement dépose un projet de loi plus radical sans doute que celui qui fut finalement voté puisqu'il prévoyait la ratification dans le cadre même du vote du budget de l'Intérieur.

Le Conseil d'Etat formule des observations dont il me paraît résulter clairement qu'aux yeux de cette haute juridiction, le texte proposé porte atteinte aux pouvoirs que les Chambres législatives tirent de l'article 42 de la Constitution; le droit d'amender et de diviser les articles et les amendements proposés.

Néanmoins, et nonobstant l'avis du Conseil d'Etat, le Parlement passe outre et, à la majorité de l'époque, après de longs discours et de nombreuses observations dans nos deux Chambres, vote le projet sans aucune modification de texte.

Dire dès lors que l'arrêté royal est assimilable à un projet de loi aboutit à vider les lois de 1961 et 1971 de leur substance et de toute efficacité. En effet, si l'on n'avait pas voulu donner au gouvernement plus de pouvoirs que ceux qu'il tient des dispositions générales de notre Constitution, ces deux lois étaient parfaitement inutiles. Force m'est donc, après ces considérations, d'admettre l'interprétation que donne de la loi du 14 février 1961, et cela vaut pour la loi de 1971, M. Boland, auditeur au Conseil d'Etat. On vous l'a déjà cité, mais je crois devoir répéter ce qu'il écrit dans un article paru, il y a un certain nombre d'années déjà, dans la *Revue de l'Administration* : « En réalité, ces dispositions légales permettent uniquement au gouvernement d'échapper à la procédure législative ordinaire; au lieu de soumettre à la discussion des Chambres, article par article, autant de projets de loi complets qu'il y aurait de modifications à réaliser, le gouvernement peut se borner à soumettre au Parlement un projet de loi comportant un article unique qui énumère une série d'arrêtés royaux portant fusions de communes ou autres modifications de limites. »

Puis, après avoir rappelé les objections du Conseil d'Etat, il conclut : « Quoi qu'il en soit, la loi unique a passé outre à cet avis. » Autrement dit, l'objection formulée par le Conseil d'Etat n'a pas été admise par les Chambres législatives.

La loi doit avoir la portée que lui donne M. Boland. Nous avons voté, il y a peu, un texte réservant au pouvoir législatif le contrôle de la constitutionnalité; la loi étant votée, même si, aux yeux de certains, elle blesse le prescrit constitutionnel, cette loi est constitutionnelle dans son application, et doit être respectée.

Cette procédure, qui consiste à déléguer au Roi non seulement la préparation, mais la réalisation des fusions sous réserve d'une approbation postérieure des Chambres législatives, fut admise, en 1961, majorité contre minorité, mais elle fut confirmée en 1971 à la quasi-unanimité du Parlement. Elle laisse au gouvernement la faculté de choisir entre la présentation au Parlement d'un projet de loi tendant à la ratification d'un seul arrêté reprenant toutes les fusions proposées et celle d'un projet, prévoyant, au contraire, la ratification, article par article, d'une série d'arrêtés royaux, chacun d'eux ne tendant qu'à la création d'une nouvelle commune.

On peut évidemment prétendre tirer argument de déclarations de ministres et même de parlementaires promettant un arrêté royal par fusion ainsi que de la pratique de lois précédentes de ratification qui comportaient autant d'articles ou d'alinéas que de fusions proposées à l'approbation des Chambres législatives. Encore faut-il se poser la question de savoir si, compte tenu de l'objectif que poursuit le gouvernement, il ne pouvait pas déroger à ce qui n'était qu'une coutume parlementaire et non pas le prescrit de la loi. A mes yeux, il faut s'en tenir au texte de la loi et à l'interprétation de M. Boland et dire qu'à défaut de limitation dans le texte même de la loi, celle-ci habilite très

largement le gouvernement à agir comme il l'estime le plus efficace pour aboutir aux résultats qu'il vise.

De 1961 à 1971, époque des précédents déjà longuement citée au cours de nos travaux, il ne s'agissait que d'opérations limitées, sans contiguïté de nouvelles communes sur le territoire.

Il était dès lors sans importance que l'une ou l'autre fusion ne soit pas ratifiée. Le gouvernement pouvait, sans difficulté, présenter à la ratification des Chambres un arrêté royal par nouvelle entité.

Aujourd'hui, il s'agit d'une opération d'ensemble annoncée déjà dans la déclaration gouvernementale.

Si l'on reporte dans l'arrêté royal — j'ai effectué ce travail le week-end dernier — tous les amendements proposés, on ne peut que constater que leur adoption apporterait à l'ensemble proposé des modifications fondamentales. D'une part, des arrondissements entiers ne comporteraient plus aucune fusion; d'autre part, des communes peu importantes resteraient isolées, aucune solution de rechange n'étant proposée en ce qui les concerne.

On ne peut contester qu'en cette matière, le législateur a voulu donner à l'exécutif les pouvoirs les plus larges, la ratification n'ayant été introduite au cours des débats que comme une simple formalité destinée à assurer le respect de la lettre du prescrit constitutionnel.

Cela me paraît résulter incontestablement des débats de 1960 et de 1961, auxquels il est fait de larges allusions au cours de cette discussion.

Ces pouvoirs très larges, le gouvernement en use dans toute la mesure où il l'estime nécessaire pour atteindre l'objectif qu'il s'est fixé. Tout ce qui met en péril cet objectif doit être écarté par ce que l'on pourrait considérer comme une question préalable.

L'opposition a jusqu'à présent utilisé deux techniques différentes. La première consiste à introduire dans l'arrêté lui-même diverses modifications. C'est à ignorer le texte même de la loi : « Le Roi peut fusionner, les Chambres législatives ratifient. » C'est tout ou rien.

Amender l'arrêté royal, le diviser en en retirant certains éléments est tout à la fois contraire à l'esprit de la loi et, en l'espèce, à l'objectif que le gouvernement, avec l'appui de sa majorité, veut atteindre.

Vainement objectera-t-on que le législateur peut toujours modifier un arrêté royal. Au cours des débats un de nos collègues a cité un de mes écrits. Si je devais, dans la circonstance présente, écrire à nouveau mon rapport de 1968, aux trois catégories d'arrêtés royaux que j'y visais, j'en ajouterais un quatrième : les arrêtés royaux sans valeur normative. Je crois que, tout comme moi, le Conseil d'Etat, s'il avait été consulté sur ce point à l'époque, devrait conclure que pareils arrêtés ne peuvent être modifiés qu'à partir du moment où ils ont acquis valeur normative, c'est-à-dire après qu'en l'espèce, la loi en discussion ait été votée.

Plus subtile, sans doute, mais guère plus efficace est la méthode qui consiste, par des modifications proposées à la loi, à restreindre la portée et le contenu de l'arrêté royal. Que la formule utilisée dans les amendements soit « à l'exception de » ou « à l'exclusion de » ou encore « par dérogation à », elle aboutit à réaliser indirectement ce que la loi de 1961 ne permet pas de faire directement.

Qui ne voit d'ailleurs l'illogisme qui consiste à ratifier l'arrêté royal et, dans un paragraphe suivant, à le vider d'une partie de son contenu ?

La ratification prévue par la loi ne permet, en ce qui concerne l'arrêté royal, qu'un seul vote : affirmatif ou négatif, et ce, quelle que soit la complexité du texte proposé à notre approbation.

L'amendement de M. Pierson est essentiellement justifié par le fait que le Parlement n'aurait jamais renoncé à ses prérogatives de division et d'amendement.

Personne ne pourrait soutenir sérieusement, selon lui, que le vote de la loi du 23 juillet 1971 concernant les fusions de communes comporte pareille renonciation.

Sans doute l'auteur de l'amendement a-t-il, à première vue, raison, puisque pareille renonciation ne figure pas expressément dans le texte. Mais l'emploi, d'une part, des termes « le Roi peut fusionner » et, d'autre part, « les Chambres législatives ratifient » permet d'affirmer qu'en déléguant au Roi la partie qui leur appartient dans l'exercice du pouvoir législatif dans le cadre de la compétence que l'article 3 donne à ce pouvoir, les Chambres législatives se sont dessaisies d'une partie de leurs prérogatives.

A défaut d'une autre définition de la ratification, on ne peut retenir que celle de Littré, à savoir « confirmation authentique de ce qui a été fait ». A mes yeux, cela exclut toute modification, car l'arrêté royal modifié ne refléterait plus ce que le gouvernement a voulu, mais autre chose qui se situerait entre l'application traditionnelle de l'article 3 de la Constitution et celle des lois de 1961 ou 1971. Evidemment, le législateur, en ses trois composantes, pourrait modifier, voire abroger la loi de 1971, mais tant qu'il n'en a pas décidé ainsi, il n'appartient pas au Sénat de ne pas l'appliquer. Sans doute le Sénat garde-t-il le

droit de considérer et de décider qu'en procédant de la sorte l'exécutif a dépassé le mandat qui lui a été donné. Je crois avoir suffisamment démontré qu'il n'en est pas ainsi et que ce mandat est beaucoup plus large que ne veulent le prétendre certains partis de l'opposition.

Ajoutons que les considérations aujourd'hui développées devant notre assemblée par notre collègue, M. Pierson, vont à l'encontre de celles qui furent développées il y a quelques jours à peine à la Chambre par divers membres du groupe socialiste. M. Pierson pose comme thèse que, pour respecter le prescrit constitutionnel, il faudrait un arrêté royal par nouvelle entité créée. Or, plusieurs membres du groupe socialiste ont déposé à la Chambre des amendements par lesquels ils se situaient en quelque sorte à un palier intermédiaire entre la position du gouvernement et celle de M. Pierson. Ils estimaient, en effet, que le prescrit constitutionnel serait respecté si le gouvernement proposait un arrêté royal distinct par province.

Je laisse éventuellement le soin à M. le ministre de répondre à l'intervention de M. Calewaert.

Je conclus que, sans pouvoir parler d'irrecevabilité au sens habituel du terme, l'amendement de M. Pierson, comme les autres figurant sur les listes B et C qui nous ont été communiqués, ne peut, dans l'interprétation que me paraît exiger l'article 1er de la loi de 1971, être mis au vote. Il doit être écarté par une motion préalable. (*Applaudissements sur les bancs de la majorité.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Vandezande.

De heer Vandezande. — Mijnheer de Voorzitter, Mevrouw de Minister, Heren Ministers, geachte collega's, het is niet mijn bedoeling hier te herhalen wat door de heren Pierson, Calewaert, Van Bogaert, de Stexhe en thans door de heer Hambye werd gezegd. Ikzelf heb in het debat het woord gevoerd en het komt mij voor dat ik een zeer belangrijke vraag heb gesteld waarop geen antwoord werd verstrekt. Ik heb hier de heer Boland geciteerd en de belangrijkste passussen vrijwel *in extenso* voorgelezen. Dat stemt niet overeen met hetgeen de heer Hambye heeft gezegd.

Wat er ook van zij ik wil onmiddellijk artikel 68, dat werd zeer duidelijk door de heer Van Bogaert gezegd, opzij schuiven omdat het gaat over de ratificatie van verdragen en dat heeft met deze aangelegenheid niets te maken. De enige vraag die hier moet worden beantwoord is te weten of wij op het koninklijk besluit het recht van amendement, van artikelsgewijze bespreking en van splitsing hebben.

Enkele dagen geleden heb ik in mijn betoog gezegd dat geen enkele wetgever, de huidige niet en zeker niet de vroegere, mij ervan kan weerhouden gebruik te maken van mijn recht op amendement, ingevolge de artikelen 41 en 42 van de Grondwet. Ik wil de zaken op de spits drijven. In de veronderstelling dat de minister van Binnenlandse Zaken, op dit ogenblik de schorsing van het debat zou vragen; bij de Senaat een ontwerp zou indienen waarbij zou worden gevraagd dat de Senaat zou afzien — zo wordt uitdrukkelijk gezegd door de heer de Stexhe — van het recht op verandering, splitsing en artikelsgewijze bespreking; indien dit ontwerp van wet in de commissie zou worden behandeld en eenparig zou worden goedgekeurd, vervolgens naar de Kamer van volksvertegenwoordigers zou worden gezonden, die uit reces zou worden teruggeroepen, en daar eveneens eenparig zou worden goedgekeurd; en wanneer het ontwerp dat wij thans behandelen overmorgen zou worden besproken, nadat dit ingediende wetsontwerp wet is geworden, dan nog hebben wij het recht, krachtens artikelen 41 en 42 van de Grondwet, amendementen in te dienen, een artikelsgewijze bespreking te houden en de splitsing te vragen van de artikelen van het fusieontwerp.

Ik heb erop gewezen dat dit een grondwettelijk recht is. Wij hebben de eed van trouw aan de Grondwet gezworen en u of wij, als wetgever, kunnen deze grondwettelijke prerogatieven niet beperken. Het is al te duidelijk dat u, door te handelen zoals u nu doet, de Grondwet geweld aandoet.

Ik vraag u derhalve eerbied te betonen voor de Grondwet en dus ook voor het amendementsrecht in toepassing van het artikel 41 en het artikel 42. (*Applaus op de banken van de Volksunie.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Jorissen.

De heer Jorissen. — Mijnheer de Voorzitter, Heren Ministers, geachte collega's, ik ben een filoloog en ik ken de filologen. Maar de juristen, die zijn nog veel erger. Een filoloog heeft de neiging af en toe eens *ins Blaue hinein* te vliegen, zoals men in het Duits zegt. Ik heb de indruk dat de juristen soms zo ver vliegen dat zij niet meer weten waar de grond ligt.

De heer Vandewiele. — Dat is zeer juist!

De heer Jorissen. — Welnu, laten wij eens met de twee voeten terug op de grond komen. De Grondwet zegt dat wij een splitsingsrecht hebben. Dat is nooit betwist geworden, zelfs niet wanneer het gaat om koninklijke besluiten van die aard als ons thans worden voorgelegd. Ik laat thans nog het recht op amendement buiten beschouwing.

Welk is nu de streek die de minister heeft uitgehaald? Een streek die, tot onze ontgoocheling, niet eens is veroordeeld geworden. Hij heeft doodeenvoudig gezegd, wij zullen nu eens het Parlement met de rug tegen de muur zetten en, in plaats van iedere samenvoeging onder een afzonderlijk artikel onder te brengen, haalt hij de ongewone streek uit 497 samenvoegingen in één artikel onder te brengen. Dat is de onparlementaire, ondemocratische streek die hier wordt uitgehaald. Ik kan onmogelijk begrijpen dat gelijk welke jurist of gelijk welke democraat van de meerderheid zo iets aanvaardt.

Ik heb lang gedacht dat de motivering hiervan was dat de regering zich niet zeker voelde van haar meerderheid, maar wanneer men de reacties ziet kan dit het argument niet zijn. En de regering moet dat hebben geweten.

Zij heeft de leden van haar meerderheid bevrediging geschonken door het gezond begrip van de samenvoeging totaal te verdraaien, te misvormen in die zin dat zij op tal van punten het objectief criterium heeft overboord geworpen en gekomen is tot partijpolitieke samenvoegingen in plaats van de normale sociologische verantwoorde samenvoegingen.

Welnu, wat blijft er over? Wat is haar bedoeling geweest? En dat is het erge van heel de zaak. Haar bedoeling is het geweest het Parlement zoveel mogelijk uit te schakelen door te zeggen: « het zal niet waar zijn dat er uitvoerig zal worden gediscussieerd over elke afzonderlijke samenvoeging ».

De heer Robert Vandekerckhove, Minister voor Hervorming der Instellingen. — Daarom werd er reeds tien dagen over gedebatteerd.

De heer Jorissen. — O ja! omdat het niet is verlopen zoals u het had verwacht. Omdat er in het Parlement nog verkozenen zitten die staan op hun rechten en gezegd hebben: « Dat zullen zij ten minste niet hebben bereikt. » En wij stellen dus vast dat de regering daar alleszins niet in is geslaagd.

Maar, ten tweede, wat het ergste van alles is — en dat klagen wij met des te meer kracht aan —, dat is de huichelarij die wordt gebruikt. Immers, de regering heeft niets te maken met het Parlement. Zij is de uitvoerende macht en wij zijn de wetgevende macht. Evenwel, om destijds een mooie rol te spelen, heeft de Eerste minister in zijn regeringsverklaring ingeschreven dat hij zal bijdragen tot de herwaardering van het Parlement. En wat doet hij nu?

Bij de eerste gelegenheid sinds de wet van 1971 is goedgekeurd, haalt hij een zulke streek uit dat hij de totale ontwaarding van het Parlement tot stand brengt. Deze huichelarij klagen wij aan. Tegen deze streek verzetten wij ons.

De heer Vanderpoorten, Minister van Justitie. — Mijnheer Jorissen, u moet niet zo hard roepen om iets te zeggen.

De heer Jorissen. — Mijnheer Vanderpoorten, u bent ook een jurist en in uw plaats zou ik liever zwijgen. Het enige wat nog enigszins hun gezicht kan redden, is dat de juristen van de meerderheid zoveel mogelijk de mond houden; dat ze na de door de regering uitgehaalde streek hun bek in hun pluimen steken en zoveel mogelijk zwijgen. Om al deze redenen zullen wij dan ook het amendement-Pierson steunen. Dat is de enige mogelijkheid om de zaken opnieuw in normale banen te leiden. (*Applaus op de banken van de Volksunie en op de socialistische banken.*)

M. le Président. — La parole est au ministre de l'Intérieur.

M. Michel, Ministre de l'Intérieur. — Monsieur le Président, sur l'aspect juridique et constitutionnel des choses, je confirme ce que j'ai déclaré et en commission, et en séance publique, au cours des débats ayant trait à cette matière. Au surplus, je fais mienne la théorie qui vient à nouveau d'être remarquablement exposée par M. Hambye, il y a un instant.

Je voudrais dire à M. Calewaert, bien qu'il ne soit pas présent, que lorsque le législateur impose certaines conditions, on ne peut lui contester le droit de vérifier leur mise en exécution par l'exécutif.

En l'espèce, l'exécutif répond que la mission qui lui a été confiée, dans le cadre de la loi de 1971, a été scrupuleusement accomplie, dans le plus grand respect de la légalité.

Comme le déclarait M. Hambye, à l'instant, cela ne vaudrait vraiment pas la peine que les Chambres législatives aient confié une mission bien déterminée à l'exécutif...

De heer Jorissen. — Dat is niet juist !

M. Michel, Ministre de l'Intérieur. — ... s'il s'agissait du simple dépôt d'un projet de loi comme il est d'usage pour d'autres matières. Il y a en l'espèce une délégation de pouvoirs.

J'affirme donc à nouveau et avec force, que nous avons respecté toutes les conditions et clauses reprises dans la loi du 23 juillet 1971. (*Applaudissements sur les bancs de la majorité.*)

De heer Vandezande. — Geef antwoord op mijn vraag, Mijnheer de Minister !

M. le Président. — Je propose au Sénat de se prononcer d'abord sur l'amendement de M. Pierson et ensuite sur celui de MM. Vanhaegendoren et Vandezande, qui est identique à ceux introduits par MM. Poffé, Hercot, Dulac et Spitaels.

Je présume que le Sénat sera d'accord pour entamer d'abord la discussion des amendements de MM. Vanhaegendoren et Vandezande à l'article premier ? (*Assentiment.*)

Het woord is aan de heer Coppieters.

De heer Coppieters. — Mijnheer de Voorzitter, Heren Ministers, geachte collega's, het is duidelijk dat het amendement dat wij nu bespreken niet alleen betrekking heeft op deze opdracht door de wetgever aan de uitvoerende macht verleend. Reeds in 1961 en 1971 werd uitgemaakt dat de uitvoerende macht de fusie van gemeenten kon voorbereiden en vastleggen in besluiten, maar het is duidelijk dat met het ontwerp dat wij nu bespreken deze opdracht slecht wordt uitgevoerd. In de opdracht staat immers dat op grond van objectieve normen en na raadpleging — ik herinner opnieuw aan de eminente juristen die daarover hebben geschreven — de wetgevende macht tot taak krijgt besluiten — in het meervoud dus — te nemen. Dit wil zeggen, dat bij iedere verwijzing naar een algemeen plan men de toepasselijkheid daarvan in één besluit per samenvoeging dient vast te leggen.

Wij betwisten hier niet de opdracht aan de uitvoerende macht, maar wel de manier waarop de uitvoerende macht deze heeft uitgevoerd. Wij blijven er dus bij dat de fusie niet met één besluit per samenvoeging doorvoeren, in strijd is met de Grondwet en ook tegen de geest van de wetgever van 1971. (*Applaus op de banken van de Volksunie.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer De Facq voor een stemverklaring.

De heer De Facq. — Mijnheer de Voorzitter, ik heb het woord gevraagd om mijn verwondering uit te spreken over de manier waarop wij gaan stemmen over het amendement-Pierson.

Daarstraks hebben wij nog gehoord dat de meerderheid zich aansluit bij de wens om deze discussie, ondanks de afwezigheid van de socialisten, zo sereen mogelijk te laten verlopen. Nu stel ik vast dat de socialistische fractie niet aanwezig is, maar dat de meerderheid ons toch verplicht om te stemmen.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Jorissen.

De heer Jorissen. — Mijnheer de Voorzitter, namens mijn fractie vraag ik een kwart uur schorsing van deze vergadering om ons te beraden over het verdere verloop van de werkzaamheden gezien de abnormale wijze waarop de besprekingen thans verlopen.

De Voorzitter. — De heer Jorissen vraagt een schorsing van deze bespreking.

M. Jorissen a demandé une suspension de séance.

Het woord is aan de heer Leynen.

De heer Leynen. — Mijnheer de Voorzitter, het is evident dat de schorsing die door de heer Jorissen wordt gevraagd tot doel heeft om de onderbreking van onze werkzaamheden tot twaalf uur uit te lokken.

De heer Vandezande. — U heeft het recht niet om zo iets te zeggen.

De heer Leynen. — Wanneer een schorsing wordt gevraagd om moeilijkheden in de schoot van uw fractie te regelen, Mijnheer Jorissen, ben ik de eerste om mij akkoord te verklaren met die schorsing. Het is hier echter opnieuw een politiek maneuver en daarmee kunnen wij ons niet akkoord verklaren.

M. le Président. — J'ai précisé qu'aussitôt après le vote sur la recevabilité de l'amendement de M. Pierson, amendement qui a été développé

comme il convenait, nous passerions à l'examen de l'amendement de MM. Vanhaegendoren et Vandezande à l'article premier. Ces deux membres sont présents et auront donc l'occasion de développer leur argumentation.

Dans ces conditions, il ne me paraît pas opportun d'interrompre la séance; ce serait d'ailleurs sans utilité.

Je fais appel au Sénat pour que nous poursuivions nos travaux dans l'esprit exprimé lors des interventions des différents chefs de groupe.

Het woord is aan de heer Jorissen.

De heer Jorissen. — Mijnheer de Voorzitter, ik vraag tot het volgende punt over te gaan en de stemming over het amendement van de heer Pierson te verdagen tot na de bespreking van dit volgende punt.

De heer Leynen. — Mijnheer de Voorzitter, indien de bespreking afgelopen is en alleen nog over de ontvankelijkheid van het amendement moet worden gestemd willen wij dit graag toestaan.

M. le Président. — Nous procéderons donc à midi au vote sur la recevabilité de l'amendement de M. Pierson.

Entre-temps, je vous propose d'entamer l'examen des amendements qui tendent à retarder l'application de l'arrêté royal pour certaines fusions. (*Assentiment.*)

Le premier de ces amendements est présenté par MM. Vanhaegendoren et Vandezande. Il est libellé comme suit :

Compléter cet article par un nouvel alinéa, libellé comme suit :

« Les fusions de communes dans l'arrondissement administratif de Louvain n'entreront en vigueur qu'en 1982. »

» Entre-temps le Roi donnera mission de faire appliquer le modèle structural pour la région centrale du Benelux (décembre 1972) et l'étude « Louvain 2000 » (1974). »

Dit artikel aanvullen met een nieuw lid, luidend als volgt :

« De samenvoegingen van gemeenten in het bestuurlijk arrondissement Leuven worden pas van kracht in 1982. »

» Inmiddels zal de Koning opdracht geven het structuurmodel voor het Beneluxmiddengebied (december 1972) en de studie « Leuven 2000 » (1974) te doen toepassen. »

MM. Poffé et Hercot proposent l'insertion d'un article *1bis* (nouveau), qui est ainsi rédigé :

« Par dérogation à l'article 1er de la présente loi, les fusions proposées dans l'arrondissement de Charleroi ne prendront leur effet qu'au 1er janvier 1983. »

Een artikel *1bis* (nieuw) invoegen, luidend als volgt :

« In afwijking van artikel 1 van deze wet treden de in het arrondissement Charleroi voorgestelde fusies pas in werking op 1 januari 1983. »

Ils proposent également l'amendement suivant à l'article 4 :

Compléter cet article par un nouvel alinéa libellé comme suit :

« Par dérogation au premier alinéa, les fusions proposées dans l'arrondissement de Charleroi ne prendront leur effet qu'au 1er janvier 1983. »

Dit artikel aanvullen met een nieuw lid, luidend als volgt :

« In afwijking van het eerste lid treden de in het arrondissement Charleroi voorgestelde samenvoegingen pas in werking op 1 januari 1983. »

A cet article 4, MM. Dulac et Spitaels proposent l'amendement que voici :

Compléter comme suit le texte de cet article :

« et des fusions prévues dans l'arrondissement de Tournai, Ath et Mouscron qui entreront en vigueur le 1er janvier 1983. »

De tekst van dit artikel aanvullen met wat volgt :

« en van de samenvoegingen, voorzien in het arrondissement Doornik, Aat en Moeskroen, die in werking treden op 1 januari 1983. »

Au même article, M. Lagasse et consorts, proposent un autre amendement libellé comme suit :

Ajouter un deuxième alinéa, libellé comme suit :

« Toutefois la ratification de l'article 1er ne produira ses effets, en ce qui concerne les articles 46 à 71 et 98 de l'arrêté royal du 17 septembre 1975, que le jour de l'installation du nouveau conseil communal issu des élections communales de 1982. »

Een tweede lid toe te voegen, luidende :

« De bekrachtiging van artikel 1 zal evenwel slechts gevolg hebben wat betreft de artikelen 46 tot 71 en 98 van het koninklijk besluit van

17 september 1975, op de dag van de installatie van de nieuwe gemeenteraad na de gemeenteraadsverkiezingen van 1982.»

Het woord is aan de heer Vandezande.

De heer Vandezande. — Mijnheer de Voorzitter, Mevrouw de Minister, Heren Ministers, geachte collega's, het amendement dat de heer Vanhaegendoren en ikzelf hebben ingediend strekt ertoe in andere gemeenten en het Leuvense hetzelfde te doen als in Antwerpen waar namelijk de samenvoeging van de gemeenten zal worden uitgesteld en waar de wet slechts van kracht wordt in 1982.

Het is niet zomaar een roekeloos amendement. Men heeft hier daarstraks gesproken over de tijd die de gemeenten nodig hebben om zich aan te passen. Ook in de loop van het debat is dit gebleken. Zelfs in de commissie zijn dingen naar voor gebracht waar de minister niet eens heeft aan gedacht. Hij beloofde deze zaken bij wet of bij koninklijk besluit te regelen.

Vandaar dat wij aan het volgende gedacht hebben : professor Van der Haegen — de heer Jorissen heeft er al over gesproken — heeft een studie gemaakt over het « Beneluxmiddengebied » en, zeer recent, in 1974, over « Leuven 2000 ».

In deze omstandigheden vragen wij u, Mijnheer de Minister, ermee akkoord te gaan dat de samenvoegingen van de gemeenten in het bestuurlijk arrondissement Leuven pas van kracht zouden worden in 1982, opdat dan op een adekwate wijze gebruik zou kunnen worden gemaakt van de elementen die verstrekt worden in de studie van professor Van der Haegen.

Ik hoop dat u zich daartegen niet zult verzetten, omdat dit wetenschappelijk werk even goed of nog beter van pas zal kunnen komen dan in het arrondissement Antwerpen. Daarom denk ik dat u met dit amendement zult instemmen en vraag ik de Senaat het te willen goedkeuren. *(Applaus op de banken van de Volksunie.)*

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Vanhaegendoren.

De heer Vanhaegendoren. — Mijnheer de Voorzitter, Mevrouw en Heren Ministers, geachte collega's, de heer Vandezande heeft de juridische en technische betekenis van dit amendement toegelicht. Ik wil even stilstaan bij het politiek aspect ervan.

Het plan « Leuven 2000 », opgesteld onder leiding van professor Van der Haegen van de Katholieke Universiteit Leuven is niet zomaar een vodge papier. Het is een belangrijke studie niet alleen qua omvang, ook en vooral qua inhoud en qua voorstelling met kleurendruk, tabellen, en andere wetenschappelijke ingrediënten. Deze studie mag worden beschouwd als een van de belangrijkste die de jongste jaren werd gemaakt op het gebied van economische en menselijke aardrijkskunde. Uit de recensies die erover verschenen zijn in buitenlandse tijdschriften blijkt ook dat deze studie zelfs in het buitenland als een model wordt beschouwd.

En nu kom ik tot het politieke aspect ten aanzien van een schijnbaar alleen maar wetenschappelijke studie. Ze werd met grote plechtigheid gepresenteerd op het stadhuis van Leuven in aanwezigheid van een groot aantal voorraanstaanden uit het arrondissement, ook van de politieke mandatarissen. De waarde van de studie werd toen unaniem erkend en toegejuicht en beschouwd als een noodzakelijke basis voor de kwestie van de samenvoegingen.

Ik vraag mij af wat de consequentie zal zijn van dit alles voor de hier aanwezige mandatarissen uit het arrondissement Leuven, aangezien zij de waarde van de studie hoog geprezen hebben, wanneer zij werd voorgesteld voor een zeer select publiek van de K.U.L. en van prominenten. Welke zal nu hun houding zijn wanneer zij die waardering en goedkeuring moeten omzetten in een politieke beslissing? *(Applaus op de banken van de Volksunie.)*

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Vandezande.

De heer Vandezande. — Mijnheer de Voorzitter, Mevrouw de Minister, Heren Ministers, geachte collega's, ik was vergeten de motie voor te lezen die ik op het bureau heb ingediend :

« De Senaat,

» Gelet op de wet van 23 juli 1971 en de uitleg die er aan verschillende zijden wordt aan gegeven;

» Bevestigt dat met uitzondering van de ratificatieakten bepaald bij artikel 68 van de Grondwet, het recht van artikelsgewijze bespreking, splitsing en amendement, artikel 41 en 42 van de Grondwet, onaangetast moet blijven en door geen enkele wet ongedaan gemaakt kan worden, dat het niet-aanvaarden van dit beginsel een inbreuk zou zijn

op de eed van trouw aan de Grondwet die door alle parlementsleden wordt afgelegd. »

Deze motie werd ondertekend door de heren Coppieters, Jorissen en mijzelf. *(De leden van de socialistische fractie treden opnieuw de zaal binnen.)*

De Voorzitter. — De tekst van deze motie zal worden vertaald en rondgedeeld. Daarna zal erover worden gestemd.

La parole est à M. Lepaffe.

M. Lepaffe. — Monsieur le Président, Mesdames, Messieurs, j'ai eu l'occasion d'intervenir, à maintes reprises, pour marquer notre étonnement et notre déconvenue devant le régime différent qui était accordé à la ville d'Anvers et à la ville de Bruxelles alors que les arguments légaux, c'est-à-dire les réalités sociologiques et économiques, étaient exactement semblables. Je tiens à défendre brièvement l'amendement en signalant au passage que je n'ai pas été réconforté, loin de là, par votre réponse très concise au P.S.C. bruxellois et à moi-même, réponse selon laquelle aucune intention communautaire ne devait être cherchée dans le système différent adopté pour Anvers et pour Bruxelles. Personne n'ignore pourtant qu'un nombre important de conseils communaux de la périphérie se sont formellement opposés à la solution proposée actuellement. De nombreux arguments que j'ai déjà rappelés — je ne les reprendrai pas aujourd'hui — démontrent que les problèmes, que ce soit de commune-dortoir ou leur caractère social ou résidentiel, étaient rigoureusement identiques. Il va de soi qu'on n'enlèvera pas de l'esprit des habitants de la périphérie que, contrairement à votre déclaration, ce problème a été tranché sous l'angle communautaire avec la seule intention — peut-être en compensation de la suppression des fédérations périphériques — de noyer dans des ensembles à prédominance flamande, les communes qui avaient clairement marqué des intentions différentes.

La question de la recevabilité étant posée nous comprenons fort bien que vous la situiez à travers le problème d'une mosaïque de communes, d'un ensemble préparé, comme vous l'avez soutenu tout au long des débats. Votre argumentation selon laquelle si on touche à une partie de la pyramide, on fait s'écrouler tout l'édifice est formellement contestée par nous dans le cas présent.

En effet, nous vous demandons simplement, précisément dans l'esprit de votre loi, faisant abstraction de tout aspect linguistique, d'établir clairement les réalités sociologiques et économiques d'une région et les aspirations de communes qui gravitent dans l'orbite d'une capitale qui, au même titre que toutes les grandes villes de ce pays, doit pouvoir étendre ses limites.

Nous vous demandons de reculer de quelques mois, comme vous l'avez fait pour Anvers, il faut bien le rappeler, la date d'entrée en vigueur de ces fusions. Nous ne touchons pas à l'édifice, mais nous vous donnons le moyen de rendre cet édifice plus parfait. Déclarer l'amendement irrecevable démontrerait, une fois de plus, qu'il y a deux poids et deux mesures. Vous avez peut-être encore une chance, Monsieur le Ministre, de faire la démonstration inverse. *(Applaudissements sur les bancs du F.D.F.-R.W. et sur certains autres bancs.)*

M. Pierson. — Très bien !

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Calewaert.

De heer Calewaert. — Mijnheer de Voorzitter, Heren Ministers, geachte collega's, ik wens dit amendement niet ten gronde te behandelen doch ik wil wel een lans breken voor de ontvankelijkheid ervan.

De voorzitter heeft bij de regeling van deze werkzaamheden zeer terecht een onderscheid gemaakt tussen de verschillende amendementen, zich basierend op de besprekingen in de commissies.

Het amendement dat wij thans behandelen wordt beschouwd als zijnde een amendement dat het koninklijk besluit onrechtstreeks wijzigt. Bijgevolg zou de ontvankelijkheid van dit amendement kunnen worden betwist, omdat door de wijziging van de wet, het koninklijk besluit zou veranderen.

Mag ik uw aandacht vragen voor volgend feit ? Het is niet betwistbaar — en ik heb het nog nooit ernstig horen betwisten — dat de wet van 23 juli 1971 een wet is van openbare orde en dus van dwingend recht. Volgens een elementair beginsel van onze rechtsleer wordt een wet van openbare orde steeds restrictief geïnterpreteerd.

In de hypothese dat het hier zou gaan om een werkelijke delegatie door de wetgevende macht gedaan aan de uitvoerende macht, stel ik vast dat aan de uitvoerende macht enkel wordt gevraagd, voorstellen te doen tot fusie of grenswijzigingen van gemeenten. De wetgevende

macht heeft echter nergens aan de uitvoerende macht opdracht gegeven om daaraan tijdsbepalingen toe te voegen.

Wij stellen dus vast dat tijdsbepalingen niet zijn opgenomen in de delegatie. Vermits zij daarin niet zijn opgenomen, zijn ze onwettig. Bijgevolg kan de minister in dit koninklijk besluit geen data vooropstellen, noch termijnen bepalen. Hij kan enkel voorstellen doen tot fusie en grenswijzigingen van gemeenten, dit in de hypothese dat men aanvaardt dat het hier gaat om een delegatiewet.

Mijnheer de Voorzitter, derhalve is dit amendement in elk geval ontvankelijk. (*Applaus op de socialistische banken en op sommige banken van de Volksunie.*)

M. le Président. — La parole est à M. Lagasse.

M. Lagasse. — Monsieur le Président, je ferai une brève observation afin de donner l'occasion au ministre de l'Intérieur de préciser très exactement sa position.

Mesdames, Messieurs, le vote qui va intervenir concernant la recevabilité de ces amendements touchant la date d'entrée en vigueur des fusions pourrait être lourd de conséquences. Je ne parle pas tellement du projet de loi actuel; je songe au précédent que votre décision pourrait constituer.

Monsieur le Ministre, ainsi que j'ai eu antérieurement l'occasion de vous le dire, à mes yeux il n'est pas possible de prévoir, dans l'arrêté royal, différentes dates d'entrée en vigueur des fusions. Dès lors que celles-ci sont l'objet d'un seul et même arrêté royal, il n'y a pas possibilité, pour l'exécutif, de prévoir des dates différentes, même postérieures à la ratification, parce que le législateur ne lui a pas délégué ce privilège. Vous m'avez dit que vous n'en étiez pas convaincu; vous estimiez que, pour autant que la date fût postérieure à la publication de la loi, l'exécutif pouvait différer l'entrée en vigueur de telle ou telle fusion. C'est ainsi que vous justifiez l'alinéa 2 de l'article 498 de l'arrêté royal du 17 septembre.

Soit, je n'y reviens plus! Vous ne m'avez pas convaincu non plus, mais la question n'est plus là pour l'instant.

A supposer même que l'exécutif ait la possibilité de déterminer le moment auquel les fusions produisent leurs effets, personne ne pourra contester que le législateur a, lui aussi, la faculté de régler cette matière. Il y aurait, en quelque sorte, si l'on veut aller dans votre sens, une compétence concurrente. On pourrait trouver dans un arrêté royal un texte disant que telle fusion ne sortirait ses effets qu'en 1982, par exemple — je vous le répète, je ne crois pas que ce soit légal, et je vous laisse la responsabilité de cette thèse — et de son côté la loi préciserait que telle et telle fusion entreraient en vigueur à telle autre date.

Ou bien allez-vous jusqu'à interdire au législateur de fixer le moment auquel telle fusion doit prendre ses effets?

M. Pierson. — En vertu de quelle loi?

M. Lagasse. — Comme M. Pierson, je me demande sur quelle base, en vertu de quel texte légal, ou de quelle déclaration faite lors des travaux préparatoires vous refuseriez cette prérogative au législateur.

Dès lors — et je ne discute même pas du fond des quatre amendements; nous y reviendrons éventuellement tout à l'heure s'ils sont déclarés recevables; je n'examine pour l'instant que leur recevabilité — la question de principe est clairement posée: le législateur a-t-il, oui ou non, le droit de fixer la date à laquelle les fusions ou l'une d'entre elles doivent produire leurs effets, indépendamment même du droit de l'exécutif de la fixer également, pour certaines parties, dans l'arrêté royal?

Mesdames et Messieurs, nous percevez ainsi l'importance considérable du vote qui va intervenir. Si cet amendement était déclaré irrecevable, il ne serait plus possible de prévoir, demain ou après-demain, dans une autre loi qui ratifierait d'autres arrêtés royaux de fusions de communes que celles-ci produiraient leur effet à tel moment plutôt qu'à tel autre; vous priveriez véritablement le législateur de ce qui, à mes yeux, est une de ses attributions.

M. Calewaert. — Très juste!

M. le Président. — La parole est à M. Hercot.

M. Hercot. — Monsieur le Président, Monsieur le Ministre, Mesdames, Messieurs, l'amendement que j'ai déposé, de concert avec mon collègue, M. Poffé, est ainsi libellé:

« Par dérogation à l'article premier de la présente loi, les fusions proposées dans l'arrondissement de Charleroi ne prendront leur effet qu'au 1er janvier 1983. »

Ce n'est pas la première fois, Monsieur le Ministre, que l'on fait appel à votre sens des responsabilités en tant que ministre de l'Intérieur et je désire attirer à nouveau votre particulière attention sur le fait que, sur le plan de la structure communale, l'arrondissement de Charleroi constitue vraiment un cas typique et, plus précisément, le noyau destiné à devenir demain la nouvelle entité: ville de Charleroi.

Le noyau central de la ville actuelle compte quelque 24 000 habitants sur 300 hectares de terrains. Par l'exiguïté de ce territoire et sa faible population, la ville actuelle ne dispose ni de la structure administrative ni de l'infrastructure propre à lui permettre de remplir pleinement le rôle qui lui sera dévolu demain, en tant que noyau central. Elle devra donc compter sur les apports considérables des communes qui l'entourent et dont la plupart sont plus importantes qu'elle.

Je vous en cite quelques-unes: Gilly compte plus ou moins 25 000 habitants; Montignies-sur-Sambre 25 000 habitants; Marcinelle 26 000 habitants; Jumet 28 000 habitants; Marchienne-au-Pont 20 000 habitants; Couillet 15 000 habitants; Mont-sur-Marchienne 14 000 habitants; Lodelinsart 11 000 habitants, etc.

Ces communes sont administrées chacune selon des modes différents en vertu de l'autonomie communale.

Leurs ressources n'étant pas égales, elles ont dû chacune adapter leurs besoins à celles-ci. Les régimes financiers fiscaux sont également très différents. Les statuts du personnel varient dans les cadres, les rémunérations et les régimes de pensions. Les bases d'imposition, elles aussi, notamment le revenu cadastral propre à chacune des communes.

Tout cela devra être régularisé; cela ne se fera pas en un tour de main et demandera du temps. Les mentalités sont également différentes et il faut adapter les nouvelles structures sans provoquer de choc psychologique.

Ici, j'en appelle, une fois de plus, au témoignage de M. de Stexhe qui, le 13 juillet 1971, déclarait à cette même tribune: « Personnellement, j'ai toujours dit que ce projet » — celui de 1971, je le rappelle — « était trop autoritaire, qu'il fallait être plus volontariste, attendre les suggestions pouvant venir des mandataires communaux eux-mêmes. Dans cette perspective, Monsieur le Ministre, il sera également indispensable de bien exposer aux mandataires communaux et aux citoyens de ces communes, les avantages de la fusion. Psychologiquement, c'est ce qui doit venir en premier lieu. Il faut bien expliquer les garanties des droits acquis que l'on accorde au personnel, fonctionnaires et agents communaux, expliquer aussi les avantages financiers, répondre à la crainte de voir aboutir, au travers d'une fusion, à une augmentation des impôts et taxes communales et leur alignement sur ceux de la commune la plus pauvre et la plus taxée des communes fusionnées. »

Nous tenons le même langage aujourd'hui, Monsieur de Stexhe.

M. le chevalier de Stexhe. — Moi aussi.

M. Hercot. — C'est la raison pour laquelle, je le répète, il faudra du temps pour arriver à l'égalisation des systèmes administratifs et à cette véritable révolution psychologique à laquelle vous faites allusion.

Mon amendement visant au report à 1983 est grandement justifié, Monsieur le Ministre. Comme pour les communes visées à l'article 1er de l'arrêté royal du 17 septembre 1975, vous devriez admettre de reporter l'effet des fusions pour l'arrondissement de Charleroi au 1er janvier 1983. Dans votre justification concernant l'arrondissement d'Anvers, vous dites d'ailleurs: « Afin qu'une réforme de structure de cette envergure puisse se faire sans heurt au niveau des organes administratifs, il est proposé de ne la réaliser qu'à l'occasion des élections communales d'octobre 1982. Ce délai sera mis à profit pour approfondir l'étude de la région et mettre au point la formule la plus adéquate. Ceci est d'autant plus justifié que nous sommes en présence de communes dont la population est très nombreuse et très dense. »

C'était la thèse des mandataires communaux socialistes de l'arrondissement de Charleroi; par un projet que vous connaissez fort bien, ils proposaient transitoirement la formule de l'agglomération selon la loi du 26 juillet 1971 avec fusions progressives à réaliser au plus tard pour le 1er janvier 1983. C'était, selon certains membres qui régneront aujourd'hui dans votre majorité, Monsieur le Ministre, l'occasion de réaliser les nécessaires fiançailles avant le mariage de raison que vous nous imposez. (*Applaudissements sur les bancs socialistes et sur certains autres bancs.*)

M. le Président. — Nous allons nous prononcer maintenant sur la recevabilité des amendements de MM. Vanhaegendoren et Vandezande,

Poffé et Hercot, Dulac et Spitaels, Lagasse et consorts, aux articles 1er et 4 du projet de loi.

— Il est procédé au vote nominatif sur la recevabilité des amendements.

Er wordt tot naamstemming overgegaan over de ontvankelijkheid van de amendementen.

154 membres sont présents.

154 leden zijn aanwezig.

97 votent non.

97 stemmen neen.

56 votent oui.

56 stemmen ja.

1 s'abstient.

1 onthoudt zich.

En conséquence, les amendements ne sont pas recevables.

Derhalve zijn de amendementen niet ontvankelijk.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Akkermans, André, Bascour, Bertrand, Bertels, Bertouille, Boey, Bogaert (Albert), Bossicart, Cerf, Chabert, Claeys, Conrotte, Cooreman, le comte Cornet d'Elzius, Daems, Mme De Backer-Van Ocken, MM. De Bondt, De Clercq, Defraigne, Delforge, Mme Delvaux-Gabriel, MM. De Paepe, Descamps, Deschamps, De Seranno, le chevalier de Stexhe, Dewulf, D'Haeyer, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Dhooge, Dupont, Fallon, Février, François, Geens, Gerits, Gijs, Gillet, Mme Gonnache-Lambert, M. Goffart, Mme Goor-Eyben, MM. Gramme, Hambye, Hanin, Hendrickx, Herbage, Hulpiau, Humblet, Janssens, Keuleers, Kevers, Knoop, Lagae, Lagneau, Mme Lassance-Hermant, MM. Lausier, Lavens, Lecluyse, Leemans, Leroy, Leynen, Martens, Mesotten, Nauwelaers, Neuray, Pede, Poortmans, Saint-Remy, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, MM. Stroobants, Tilquin, Toussaint, Vanackere, Van Canneyt, Vandekerckhove (Robert), Vandenabeele, Vandenbergh, Van der Aa, Vanderborgt, Vanderpoorten, Vandersmissen, Vandewiele, Vangeel, Vangronsveld, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, van Waterschoot, Verbist, Verhaegen, Verleysen, Waltniel, Wathélet et Harmel.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

MM. Basecq, Blancquaert, Bogaerts (August), Bourgeois, Bury, Calewaert, Carpels, Cathenis, Coppens, Coppeters, Cristel, Cuvellier (Félix), Daulne, De Facq, De Graeve, Mme Delepierre, MM. Delmotte, Demuyter, De Rore, Donnay, Falize, Hercot, Hoyaux, Jorissen, Lagasse, Lambiotte, Lecoq, Lepaffe, Machtens, Maes, Meunier, Mommerency, Mme Nauwelaerts-Thues, MM. Paque, Parotte, Persyn, Pierson, Ramaekers, Risopoulos, Rombaut, Rubens, Schugens, Spitaels, Stassart, Sweert, Thomas, Van den Eynden, Vandenhove, Vandezande, Mme Van Hees-Julliams, MM. Van Hoeylandt, Van In, Van Nooten, Van Ooteghem, Vernimmen et Wijninckx.

S'est abstenu :

Heeft zich onthouden :

M. Lahaye.

M. le Président. — La non-recevabilité de ces amendements nous dispense de les mettre aux voix.

Daar de amendementen niet ontvankelijk zijn, hoeft de Senaat er zich niet over uit te spreken. (Instemming.)

M. Lahay est prié de faire connaître les motifs de son abstention.

M. Lahaye. — Monsieur le Président, je m'abstiendrai jusqu'au moment où M. le ministre aura répondu aux questions que je lui ai posées. Nous sommes convenus, M. le ministre et moi, qu'il donnera cette réponse avant le vote sur l'article premier. Mon vote sera ensuite fonction des réponses que j'aurai obtenues.

M. le Président. — La parole est à M. Pierson pour une justification de vote.

M. Pierson. — Monsieur le Président, je veux exprimer ma profonde indignation devant l'attitude du ministre de l'Intérieur qui permet que nous nous prononcions sur la recevabilité d'amendements, sans même daigner répondre aux observations de M. Lagasse qui fut le dernier à prendre la parole. Vous auriez encore pu, Monsieur le Ministre, répliquer en invoquant vos propres arguments.

Jamais le législateur de 1961 ou de 1971 n'a renoncé à fixer la date d'entrée en vigueur des arrêtés qu'il ratifiait. La loi prévoit formellement le moment où les arrêtés de fusion sortiraient leurs effets. Je le répète, jamais le législateur n'a renoncé au droit de reporter l'une ou l'autre fusion s'il l'estimait souhaitable. (Applaudissements sur les bancs socialistes, sur ceux de la Volksunie et sur certains bancs du F.D.F.-R.W.)

M. le Président. — Le vote sur l'amendement de M. Pierson avait été réservé et nous allons y procéder dès maintenant.

La parole est à M. Lagasse pour une justification de vote.

M. Lagasse. — Monsieur le Président, chers collègues, le F.D.F. votera en faveur de la recevabilité de cet amendement. Il est bien entendu qu'il s'agit uniquement de la question de recevabilité et que nous ne nous prononçons pas sur le fond même de la proposition de M. Pierson.

Le gouvernement affirme et répète que le Parlement a le droit de ratifier globalement les 497 fusions et de proposer aux Chambres législatives de se prononcer par un vote unique et global.

Nous avons déclaré antérieurement que nous estimions cette façon de procéder contraire à la loi de 1971, à tout le moins à l'esprit de cette loi, notamment parce que cette méthode ignore la réalité régionale de l'opération et escamote la consultation des conseils régionaux.

Mais, Monsieur le Ministre, même si l'on admet la légalité de la méthode proposée par le gouvernement, c'est-à-dire la globalisation totale, il n'en reste pas moins vrai que le gouvernement aurait pu opérer différemment et présenter les choses comme il l'a fait lors du vote de la loi du 2 juillet 1964 — où il s'agissait de 20 fusions de communes —, ou comme ce fut le cas pour la loi du 17 juillet 1970, prévoyant 102 fusions de communes, ou encore comme il le fit lors de la loi du 9 avril 1971 concernant un nouveau train de 10 fusions de communes. Il aurait donc pu présenter au Parlement soit des articles séparés, soit un seul article contenant une série d'alinéas. Il aurait pu encore imaginer d'autres présentations.

Ce droit qui appartenait incontestablement au gouvernement, appartient aujourd'hui a fortiori au Parlement, c'est-à-dire que le Parlement peut estimer la méthode peu heureuse que lui propose l'exécutif; L'amendement qui nous présente une autre méthode — celle des lois antérieures — est incontestablement recevable. Je crois même que M. Hambye sera d'accord avec moi sur ce point. (Signes de dénégation de M. Hambye.)

Contestez-vous la « recevabilité » au sens propre, Monsieur Hambye ?

M. Hambye. — Je m'en suis expliqué en votre absence, Monsieur Lagasse. Je ne referai pas mon discours pour ceux qui avaient quitté l'hémicycle.

M. le Président. — Il ne peut être question d'ouvrir un débat à l'occasion d'une simple justification de vote.

M. Lagasse. — Je regrette que M. Hambye ne puisse refaire son discours, Monsieur le Président; nous l'écoutons toujours avec intérêt.

Voilà, mes chers collègues, les raisons pour lesquelles nous voterons pour la recevabilité de l'amendement déposé par M. Pierson.

M. le Président. — Le vote sur la recevabilité de l'amendement de M. Pierson commence.

De stemming over de ontvankelijkheid van het amendement van de heer Pierson begint.

— Il est procédé au vote nominatif sur la recevabilité de l'amendement.

Er wordt tot naamstemming overgegaan over de ontvankelijkheid van het amendement.

152 membres sont présents.

152 leden zijn aanwezig.

97 votent non.

97 stemmen neen.

54 votent oui.

54 stemmen ja.

1 s'abstient.

1 onthoudt zich.

En conséquence, l'amendement n'est pas recevable.

Derhalve is het amendement niet ontvankelijk.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Akkermans, André, Bascour, Bertrand, Bertels, Bertouille, Boey, Bogaert (Albert), Bossicart, Cerf, Chabert, Claeys, Conrotte, Cooreman,

le comte Cornet d'Elzius, Daems, Mme De Backer-Van Ocken, MM. De Bondt, De Clercq, Defraigne, Delforge, Mme Delvaux-Gabriel, MM. De Paepe, Descamps, Deschamps, De Seranno, le chevalier de Stexhe, Dewulf, D'Haeyer, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Dhooge, Dupont, Fallon, Février, François, Geens, Gerits, Gijs, Gillet, Mme Godinache-Lambert, M. Goffart, Mme Goor-Eyben, MM. Gramme, Hambye, Hanin, Hendrickx, Herbage, Hulpiau, Humblet, Janssens, Keuleers, Kevers, Knoops, Lagae, Lagneau, Mme Lassance-Hermant, MM. Lausier, Lavens, Lecluyse, Leemans, Leroy, Leynen, Martens, Mesotten, Nauwelaers, Neuray, Pede, Poortmans, Saint-Remy, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, MM. Stroobants, Tilquin, Toussaint, Vanackere, Van Canneyt, Vandekerckhove (Robert), Vandenabeele, Vandenberghe, Van der Aa, Vanderborgt, Vanderpoorten, Vandersmissen, Vandewiele, Vangeel, Vangronsveld, Vannieuwenhuijze, Van Rompaey, van Waterschoot, Verbist, Verhaegen, Verleysen, Waltniel, Wathélet et Harmel.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

MM. Blancquaert, Bogaerts (August), Bourgeois, Bury, Calewaert, Carpels, Cathenis, Coppens, Coppieters, Cristel, Cuvellier (Félix), Daulne, De Facq, De Graeve, Mme Delepierre, MM. Delmotte, Demuyter, De Rore, Donnay, Falize, Hercot, Hoyaux, Jorissen, Lagasse, Lambiotte, Lecoq, Lepaffe, Machtens, Meunier, Mommerency, Mme Nauwelaerts-Thues, MM. Paque, Parotte, Persyn, Pierson, Ramaekers, Risopoulos, Rombaut, Rubens, Schugens, Spitaels, Stassart, Sweert, Thomas, Van den Eynden, Vandenhove, Vandezande, Mme Van

Hees-Julliams, MM. Van Hoeylandt, Van In, Van Nooten, Van Ooteghem, Vernimmen et Wijninckx.

S'est abstenu :

Heeft zich onthouden :

M. Lahaye.

M. le Président. — La non-recevabilité de l'amendement de M. Pierson nous dispense de mettre cet amendement aux voix.

Daar het amendement van de heer Pierson niet ontvankelijk is, hoeft de Senaat er zich niet over uit te spreken. (*Instemming.*)

Je prie M. Lahaye de faire connaître les motifs de son abstention.

M. Lahaye. — Monsieur le Président, je me suis abstenu pour les raisons invoquées précédemment.

M. le Président. — Nous poursuivrons cette discussion cet après-midi, à 14 heures, par l'examen de l'amendement de M. Calewaert.

Wij zullen deze bespreking deze namiddag, te 14 uur, voorzetten, door het onderzoek van het amendement van de heer Calewaert.

La séance est levée.

De vergadering is gesloten.

(La séance est levée à 12 h 30 m.)

(De vergadering wordt gesloten te 12 u. 30 m.)

928